Nr. 137 | Środa 18 Maja 1938 r. | Rocznik XLVI

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7— Tel. 5.06.70

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.129
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 188

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.80, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Na frontach chińskich

Walki o Szantung

Wojska chińskie wycofały się z rejonu Amoy?

Dowództwo frontu chińskiego uznało podobno, że rejon Amoy nie może być skutecznie broniony przez wojska chińskie i dało rozkaz wycofania się dalej od brzegów morza. W rejonie tym pośpiesznie są wykańczane nowe linje obronne.

Na centralnym froncie Japończycy prowadzą w dalszym ciągu natarcie na prawą flankę chińską. W całym szeregu miejscowości, jak Huaiguan, Mynczan, Fynian i innych odbywały się większe walki. Chińczycy stawiają silny opór w rejonie Pisien. Japończycy stracili koło 2 i pół tysiąca w zabitych.

Wiadomości pochodzące z oficjalnych źródeł japońskich stwierdzają, że ofensywa japońska w Szantungu rozwija się bardzo szybko. Japońskie wojska przekroczyły rzekę Żółtą i przecięły kolej Lunghai. Chińczycy cofają się.

Jak zwykle, agencje nie dostarczają nam wiadomości ze źródeł chińskich o sytuacji na froncie.

Losy gen. Yague

Podczas objazdu frontu na odcinku między Fraga i Lerida specjalny wysłannik Havasa został przyjęty przez gen. Yague, jako dowódcę korpusu armii marokańskiej.

Zaproszenie wysłannika Havasa miało na celu pośrednie zaprzeczenie pogłoskom prasie całego świata na temat losów gen. Yague.

Krwawy dzień w Palestynie

Zginęło 23 Arabów i 1 Anglik

W czasie niedzielnego starcia między Arabami a policją w Palestynie zostało zabitych 23 Arabów. Jeden Anglik zmarł wskutek odniesionych ran.

Dymisja lorda Halifaxa

Duże zmiany w gabinecie angielskim

Prasa angielska stwierdza, że przesilenie w łonie gabinetu rozpoczęło się na skutek debaty lotniczej w Izbie Gmin i ataków na ministra lotnictwa. Ponieważ równocześnie zachodzi konieczność obsadzenia na nowo ministerium kolonii, gdyż Ormsby Gore odziedziczył tytuł lorda Harlecha po zmarłym ojcu i odtąd zasiadać będzie w Izbie Lordów premier Chamberlain skorzysta z okazji i dokona daleko idącej rekonstrukcji gabinetu.

Wobec tego, że zmiany gabinetowe muszą być uzgodnione z królem, a król w poniedziałek udał się w 4-dniową podróż po hrabstwie Lancashire, premier odbył przed wyjazdem króla dłuższą naradę w pałacu królewskim, w toku której wszystkie zmiany, jakie premier zamierza przeprowadzić w swym gabinecie, zostały omówione. Zamiarem premiera jest ogłoszenie zmian jeszcze przed czwartkiem, to jest przed nową debatą lotniczą w Izbie Gmin. Możliwe jednak, że wskutek 4-dniowej nieobecności króla, ogłoszenie zmian i zaprzysiężenie ministrów odłożone zostanie do następnego „weekendu". Poza zmianami personalnymi, przewidywanymi przez prasę, przede wszystkim na stanowisku ministrów lotnictwa, kolonii, dominiów a także spraw zagranicznych, prasa zapowiada również możliwość powołania do życia rady lotniczej, złożonej z wybitnych przemysłowców, którzy by nadzorowali wykonanie planu zaopatrzenia. Niektóre dzienniki twierdzą, że stworzony zostanie specjalny urząd ministra zaopatrzenia wojennego.

Według ogólnych przypuszczeń zmiany przedstawiać się będą w następujący sposób:

Ministerium lotnictwo obejmie sir Samuel Hoare (dotychczas lord Swinton).

Ministrem spraw wewnętrznych zostanie sir Kingley Wood (dotychczas sir Samuel Hoare).

Ministerium kolei ma objąć Malcolm Mac Donald (dotychczas lord Harlech — Ormsby Gore).

Ministrem dominiów ma zostać płk. Colville (dotychczas Malcolm Mac Donald).

Minister spraw zagranicznych lord Halifax wyraził podobno życzenie objęcia stanowiska lorda kanclerza tajnej pieczęci zamiast dotychczasowego resortu.

Arabski projekt

rozwiązania kwestii żydowskiej w Palestynie

W Bagdadzie odbyła się narada pomiędzy czołowymi działaczami z rozmaitych krajów arabskich. W wyniku narady zatrzymano się na następującym projekcie, jako maximum ustępstw na rzecz żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie.

Palestyna i Transjordania zostają połączone w jedną całość państwową i pojęcie żydowskiej siedziby rozszerzone na tę całość.— Żydzi otrzymają autonomię w sprawach wyznaniowych i oświaty publicznej oraz udział procentowy w organach przedstawicielskich (ogólno krajowych) jak również stanowisko ministra dla spraw żydowskich w gabinecie. Nowe państwo pozostaje arabsko - muzułmańskim.

Kontrola cudzoziemców we Francji

Jak donosi „Paris Soir", rozpoczęta już kontrola cudzoziemców, przebywających we Francji, wykazała na razie, iż przed 31 maja r. b. blisko 100.000 osób, nie posiadających dostatecznych uprawnień do przebywania na terytorium Francji, będzie wydalonych. Ci, którzy nie posiadają paszportów i nie mogą opuścić Francji, w myśl § 11 nowego dekretu o kontroli cudzoziemców, otrzymają pozwolenie na pobyt we Francji, ale pod warunkiem, iż będą zamieszkiwać wskazane im przez władze administracyjne miasta i osady.

Jak wynika z dotychczasowych rezultatów kontroli, blisko 1 milion cudzoziemców przebywa we Francji z pogwałceniem przepisów ustawy z 2 maja r. b. o kontroli cudzoziemców.

Niczego się nie nauczyli

W dalszym ciągu wierzą w „pokojowe" dążenia hitlerowców

„Times" poświęca dłuższy artykuł wizycie Konrada Henleina w Londynie. Dziennik pisze, że pobyt jego w stolicy Anglii służyć może za dowód, iż przewódca Niemców sudeckich zamierza rozwiązać sprawę mniejszości niemieckiej w Czechosłowacji na drodze pokojowej. Okazało się również z innych stron, że zainteresowanie jakie Anglia udziela tej sprawie, wywołało ogólne zadowolenie.

Przez Niemen i Wilię

Komunikacja wodna z Litwą

W związku z nawiązaniem stosunków dyplomatycznych z Litwą nabiera na aktualności sprawa żeglugi na rzekach Niemnie i Wilii przez które znaczny obszar naszych ziem północno - wschodnich uzyska połączenie drogami wodnymi z Bałtykiem i nowe możliwości eksportowe przez port litewski w Kłajpedzie.

Z ogólnej długości Niemna, wynoszącej 878 km. w granicach Polski przepływa ta rzeka na długości 456 km., obejmując licznymi swymi dopływami prawie cały obszar ziem północno - zachodnich.

Przez istniejące kanały: Ogińskiego i Augustowski sieć wodna dorzecza Niemna połączona jest z pozostałymi drogami wodnymi Polski

Na znacznej części swej długości Niemen posiada wszelkie warunki dla rozwoju żeglugi i spławu. Poczynając od ujścia rzeki Szczary Niemen uznany został ustawowo za rzekę żeglowną. W związku z ożywioną niegdyś żeglugą i spławem jeszcze w roku 1895 zbudowany został port - zimowisko w Grodnie, który w latach 1924 — 25 został pogłębiony i powiększony. Powierzchnia użyteczna portu wynosi 10.000 m. kw. W porcie istnieje stocznia dla budowy i naprawy statków.

Wskutek obfitości lasów w dorzeczu Niemna w ruchu towarowym w rachubę wchodzi przede wszystkim spław drzewa, dotychczas częściowo zahomowany.

Spław na Niemnie nawet w dotychczasowych warunkach, zamkniętej granicy litewskiej, stanowił jedną z najpoważniejszych pozycyj spławu na naszych drogach wodnych. W roku 1929 spław na Niemnie i dopływach osiągnął rekordową liczbę 430 tys. ton drzewa w tratwach. Dzięki otwarciu granicy polsko - litewskiej drzewo nasze uzyska przez Niemen i Wilię szersze możliwości eksportowe.

Jako drugi produkt, który mógł by być wykorzystany przy eksporcie drogą wodną występuje len, produkowany na większą skalę na obszarze naszych ziem północno-wschodnich. Wreszcie nie można pomnąc roli tych rzek jako szlaków turystycznych hojnie przez naturę wyposażonych.

Trzęsienia ziemi

niszczą Anatolię w Turcji

W rozmaitych miejscowościach Anatolii dały się ponownie odczuć wstrząsy podziemne. W Dżarbekir jest zniszczonych 85 domów, liczne domy są silnie uszkodzone i grożą zawaleniem się. Najsilniejsze wstrząsy odczuto w okolicach nawiedzonych niedawno trzęsieniem ziemi, zwłaszcza w Kirszeir.

Wypadki na zawodach

automobilowych w Trypolisie

Podczas wyścigów samochodowych o wielką nagrodę Trypolisu kierowca włoski Siena uległ wypadkowi na zakręcie i zmarł w szpitalu na skutek odniesionych ran. Ponadto ulegli wypadkowi kierowca Farina, który odniósł lekkie obrażenia, i Hartmann, którego stan jest poważniejszy. Podczas ratowania Fariny doznali ran jeden żołnierz i jeden z widzów.

Pamięci gen. Krzyżanowskiego

Na cmentarzu wojskowym Arlington koło Waszyngtonu odbyła się uroczystość odsłonięcia pomnika na grobie bohatera wojny cywilnej, gen. Włodzimierza Krzyżanowskiego. Uroczystość przybrała charakter wielkiej manifestacji i przyjaźni polsko - amerykańskiej. Obecny na uroczystości ambasador Rz. P. Potocki podkreślił w swoim przemówieniu, że pomnik gen. Krzyżanowskiego będzie jeszcze jednym ogniwem, łączącym oba narody, posiadające tyle wspólnych kart w swych dziejach.

Armię polską na uroczystości reprezentował attache wojskowy ambasady ppłk. Chramiec.

Przemawiający w imieniu armii amerykańskiej wiceminister wojny Johnson podnosił zasługi gen. Krzyżanowskiego dla sprawy amerykańskiej. (PAT).

Katastrofalne pożary na Litwie

Jeszcze nie przebrzmiały echa straszliwego pożaru w Połądze, który pozbawił około 650 mieszkańców dachu nad głową, a już donoszą z Kowna o nowych pożarach, które ofiarą padły dom samorządu gminnego, dom aresztu gminnego, mieszkanie stróża i zabudowania gospodarskie, oraz skład miejscowego towarzystwa rolniczego. W Plungianach spaliła się miejscowa suszarnia cegieł.

Światowe wydobycie ropy naftowej

Jak wynika z opublikowanych przez tyg. „Polska Gospodarcza" obliczeń, światowe wydobycie ropy naftowej w 1937 r. wyniosło 27.652 wagonów czyli wzrosło blisko trzykrotnie od r. 1920. W stosunku do r. 1936 wydobycie zwiększyło się o przeszło 12 proc.

Cały przyrost produkcji w wysokości 3 miln. wagonów przypada na Stany Zjednoczone. Drugie miejsce w produkcji i światowej zajęła Wenezuela, trzecie ZSSR. i czwarte Persja.

Jeśli chodzi o udział procentowy w wydobyciu ropy naftowej poszczególnych krajów przedstawia się następująco: Stany Zjednoczone 62,4, Wenezuela 9,8, ZSSR. 9,7, Persja 3,5, Rumunia 2.6 itd. Udział Polski w wydobyciu ogólnym wynosi zaledwie 0,2 proc.

Zbrojenia morskie Holandii

Generał holenderski Bolrora stwierdził w wywiadzie prasowym, że zarządzenia wydane przez Rząd holenderski dla obrony swego imperium wschodnio - indyjskiego pozwalają Holandii polegać na własnych siłach, aczkolwiek w razie zagrożenia posiadłości holenderskiej może ona również liczyć na pomoc Anglii.

Flota holenderska w Indiach wschodnich składa się z dwóch krążowników po 6 i pół tys. ton, jednego leadera Flotylli, 8 kontrtorpedowców oraz 12 wielkich łodzi podwodnych. W budowie znajduje się jeden dalszy krążownik o 8 tys. ton, 1 leader flotylli i 4 kontrtorpedowce oraz 6 łodzi podwodnych. Flota ta rozporządza 64 samolotami. W budowie zaś znajduje się 72 samoloty o niezwykłej szybkości. Armia regularna składa się z 37 tys. żołnierzy oraz rezerw, liczących 17.000.

Z Gdyni na Daleki Wschód

W Gdyni rozpoczęto przygotowania do otwarcia normalnej komunikacji pasażersko - towarowej między Gdynią a Dalekim Wschodem. W pierwszej fazie przewiduje się uruchomienie linii Gdynia—Port Said.

Marsz na Lednice

Nowa prowokacja hitlerowców w Czechosłowacji

Czeskie biuro prasowe ogłosiło następujący komunikat:

Na drodze do Nikolsburga zgromadziło się około 250 osób, które w zwartych szeregach skierowały się ku miastu Eisbrub (Lednice). Na czele pochodu szli mężczyźni, a za nimi kobiety i dzieci.

Świadkowie stwierdzają, że manifestanci chcieli udać się do Eisbrub, aby wywołać konflikt z Czechami.

Przed miastem patrol policji i oddział żandarmerii chciały zatrzymać manifestantów, którzy zaczęli rzucać kamieniami. Jeden policjant został ciężko ranny. Policja rozproszyła tłum nie uciekając się do pałek. Aresztowano 15 osób. Znaleziono przy nich broń, kastety, noże i rewolwer. Nikt z manifestantów nie odniósł rany. Jedna tylko dziewczyna ma skaleczone kolano. Oświadczyła ona jednak, iż odniosła tę ranę prawdopodobnie w czasie ucieczki, zadaną przez jednego z jej towarzyszy.

Nocą dokonano w Eisbrub rewizji. Przesłuchano jeszcze dwie dalsze osoby.

Podczas poszukiwań, znaleziono zabronione ulotki i pałki gumowe.

Aresztowany wraz z manifestantami 15-letni chłopiec, został rano zwolniony.

Wszyscy zatrzymani odpowiadać będą przed sądem na podstawie ustawy o agitacji i terrorze. Śledztwo trwa. Wszelkie zarządzenia dla zapewnienia porządku zostały podjęte.

Angielskie rady dla Czechosłowacji

Odpowiedź czeska na krok mediacyjny Wielkiej Brytanii, wręczona w sobotę po południu posłowi angielskiemu w Pradze Nestonowi, nadeszła do Londynu w godz. wieczornych i była w ciągu niedzieli przedmiotem badania ze strony premiera Chamberlaina oraz przybyłego w międzyczasie z Genewy lorda Halifaxa.

Odpowiedź rządu Czechosłowackiego przedstawiona zostanie następnie na najbliższym posiedzeniu gabinetu angielskego we środę.

Kopia odpowiedzi czeskiej wręczona została posłowi francuskiemu w Pradze Delacroix.

Angielska prasa niedzielna żywo dyskutuje wyniki dwudniowego pobytu w Londynie przywódcy Niemców sudeckich Henleina. Według dyplomatycznego korespondenta „Sunday Dispatch" Rząd niemiecki poinformował Rząd angielski, że Niemcy nie będą dążyć do przeprowadzenia swoich celów w Czechosłowacji środkami gwałtownymi. pod warunkiem, że dwa główne żądania Niemiec będą przyjęte: 1) anulowanie aliansu czechosłowacko - sowieckiego, 2) przyznanie autonomii Niemcom sudeckim.

Informacje powyższe przesłał swemu Rządowi sir Neville Henderson po rozmowie z min. Ribbentropem. Podobne stanowisko — zdaniem korespondenta — zajął w swoich londyńskich rozmowach Henlein.

„Jak dotąd — pisze korespondent dyplomatyczny — rady angielskie w Pradze miały charakter ogólnikowy. Obecnie jednak Londyn zastanawia się nad następującymi propozycjami: 1) utrzymanie Czechosłowacji w jej obecnych granicach, ale na podstawie federalnej i z samorządem lokalnym dla Niemców sudeckich, 2) anulowanie aliansu czesko - sowieckiego, 3) przyznanie Czechosłowacji statutu neutralności na wzór Belgii lub Szwajcarii.

Zerwania z Hiszpanią żąda od Francji Mussolini

„Gazetta del Popolo", komentując sobotnią mowę Mussoliniego, pisze m. in.: „Włochy i Niemcy zobowiązały się przeszkodzić penetracji bolszewików do Hiszpanii. Francja powinna wiedzieć, że nie dojdzie do porozumienia z Włochami, jeśli nie zerwie ona aktywnej solidarności z Barceloną. Dylemat, postawiony przez Mussoliniego, dotyczy każdego. Francja musi zająć stanowisko wobec dylematu tego, jeśli naprawdę pragnie współpracy europejskiej.

„Stampa" zauważa, że Włochy nie mają żadnych uprzedzeń wobec Francji. Dowodem tego jest okoliczność, że francuska inicjatywa w sprawie podjęcia z Rzymem rozmów znalazła we Włoszech oddźwięk pozytywny. Nie jest jednak winą Włoch, że Francuzi są niezdolni zerwać węzłów, jakie francuski front ludowy nawiązał z bolszewizmem hiszpańskim.

A CO TAM ROBIĄ WŁOSCY LEGIONIŚCI?

„Corriere della Sera" utrzymuje, że trwające obecnie rozmowy rzymskie nie mogą nie ulegać wpływom, jakie wywiera na nie sytuacja w Hiszpanii, gdzie Włosi i Francuzi są po przeciwnych stronach barykady. Dostarczanie przez Francję Barcelonie broni i ludzi celem mordowania legionistów włoskich nie jest najlepszym sposobem sprzyjania rozmowom francusko - włoskim.

Groźny pożar w Łodzi

Dwoje dzieci w płonącym domu

Poprzedniej nocy wybuchł w Łodzi groźny pożar w domu mieszkalnym przy ul. Pomorskiej nr. 4. Ogień wybuchł w oficynie i przybierał gwałtownie na sile, zaś przybyła straż ogniowa nie mogła wjechać na podwórze domu spowodu zbyt niskiej bramy.

Pożar w nocy wywołał niesłychaną panikę wśród lokatorów, którą zdolano jednak opanować. W panice tej uciekający lokatorzy zapomnieli zabrać pozostałych w jednym z mieszkań dwojga dzieci, przy czym drzwi były zamknięte.

Strażacy zaopatrzeni w azbestowe ubrania i maski tlenowe wyłamali drzwi i wynieśli dzieci z wypełnionego żarem mieszkania.

Po 2 godzinach ugaszono ogień, który strawił całkowicie poddasze i częściowo zniszczył 4 piętro. Ogień powstał prawdopodobnie wskutek samoczynnego zapalenia się chemikalii, nagromadzonych w komórce na poddaszu. Straty wynoszą około 80.000 zł

W czasie akcji ratunkowej 2-ch strażaków uległo zaczadzeniu, a 2-ch innych zemdlało z gorąca i wycieńczenia.

Anglia odwołała swego posła z Meksyku

Poseł brytyjski w Meksyku O'Malley oświadczył przedstawicielom prasy, iż wręczył ministrowi spraw zagranicznych Meksyku notę zawiadamiającą o otrzymaniu przezeń od Rządu brytyjskiego rozkazu opuszczenia Meksyku. Obrona interesów brytyjskich w Meksyku powierzona zostanie konsulowi generalnemu Wielkiej Brytanii.

O'Malley oświadczył równocześnie, że data jego wyjazdu nie jest jeszcze ustalona. Podkreślił również z kurtuazyjne zachowanie się wobec niego władz meksykańskich i dodał, iż nic mu nie wiadomo o jakimkolwiek zajściu, którego ofiarą miałby paść obywatel brytyjski na terytorium meksykańskim.

Sekretarz stanu St. Zjedn. Cordell Hull podjął się pośrednictwa między Anglią a Meksykiem w celu zapobieżenia ewentualności, by zawieszenie stosunków dyplomatycznych między obu państwami nie doprowadziło do zerwania i by umożliwić polubowne załatwienie kwestii spornej.

Projektowana zmiana gabinetu W. Brytanii

Cała londyńska prasa niedzielna przynosi dłuższe artykuły na temat oczekiwanej rekonstrukcji gabinetu. Rekonstrukcja ta stała się konieczna z powodu śmierci ks. Devoshire i lorda Harlech, których synowie przeszli automatycznie do izby lordów, po odziedziczeniu tytułów, co spowodowało, że na 22 członków gabinetu, jest obecnie 8 członków izby lordów i nie może przemawiać w izbie gmin, co ze względów praktycznych jest niepożądane.

Jednak na skutek krytycznego ustosunkowania się izby gmin do polityki zbrojeniowej rządu w dziedzinie lotnictwa wojskowego i niezadowolenia zarówno z ministra lotnictwa lorda Swintona, jak i wiceministra lotnictwa lorda Wintertona — premier zmuszony jest do przeprowadzenia znacznie dalej idących zmian w gabinecie, aniżeli pierwotnie zamierzał.

Jak donos „Sunday Express" dali swoje teki do dyspozycji premierowi, aby ułatwić rekonstrukcję.

Pismo przewiduje, że ustąpią: minister kolonii lord Harlech (Ormsby Gore), lord Halifax, minister lotnictwa lord Swinton, i że następcą lorda Halifaxa zostanie prawdopodobnie minister dominiów Mac Donald. Lord de la Warr objął by tekę lotnictwa, zaś minister rolnictwa Morrison, został by ministrem dla dominiów. Ministrem rolnictwa miałby według tego pisma zostać Sir Samuel Hoare, obecny minister spraw wewnętrznych.

Polityczny korespondent „Sunday Times'a" wstrzymuje się od stawiania horoskopów na temat obsady personalnej poszczególnych tek ministerialnych, podkreśla prawdopodobieństwo dość jednak daleko idących zmian i utworzenia nowego ministerstwa dla dostaw wojennych.

Sukcesy lotnictwa Republiki Hiszpańskiej

Komunikat Ministerstwa Obrony Narodowej: Silne kolejne ataki nieprzyjaciela na stanowiska nasze na szczycie San Cristobal w Allepuz zostały odparte z wielkimi dla niego stratami. W czasie walki powietrznej pod koniec dnia 13 b. m. pomiędzy 51 rządowymi samolotami myśliwskimi a przeszło 65 Fiatów, strąciliśmy 8 Fiatów. straciliśmy za 2 aparaty.

Na froncie madryckim panuje zupełny spokój.

Czego chcą Arabowie

W Bagdadzie odbyła się narada między czołowymi działaczami z rozmaitych krajów arabskich. W wyniku narady zatrzymano się na następującym projekcie, jako maximum ustępstw na rzecz żydowskiej siedziby narodowej w Palestynie:

Palestyna i Transjordania zostają połączone w jedną całość państwową i pojęcie żydowskiej siedziby rozszerzone na tę całość. Żydzi otrzymają autonomię w sprawach wyznaniowych i oświaty publicznej oraz udział procentowy w organach przedstawicielskich (ogólno - krajowych) jak również stanowisko ministra dla spraw żydowskich w gabinecie. Nowe państwo pozostanie arabsko - muzułmańskiem.

O kolej lunghajską toczy się zawzięta walka

Bitwa o posiadanie kolei lughajskiej (pogranicze prowincji Szantung, Kiangsu i Honan) toczy się dalszym ciągu. Komunikaty japońskie donoszą o dalszym powodzeniu manewru oskrzydlającego zgrupowania wojsk chińskich w Suczou.

W niedzielę rano, według czasu miejscowego Japończycy przecięli kolej lunghajską w dwóch miejscach pod Sinanczen, na wschód od Suczou i pod Lanfeng na zachód od tego miasta. W tych miejscach zdjęto tor kolejowy i zniszczono przewody telegraficzne.

Korespondenci wojenni pism japońskich stwierdzają, że pierścień wojsk japońskich otaczający 400.000 armię chińską pod Suczou zacieśnił się i położenie Chińczyków jest bardzo niebezpieczne. Jednocześnie na otoczoną armię chińską idą silne ataki wojsk japońskich z północy i południa.

Sejm dziennikarzy obradował w Warszawie

W gmachu sejmu obradował w niedzielę walny Zjazd Związku Dziennikarzy R. P. przy udziale delegatów reprezentujących dziennikarstwo całej Polski.

Na otwarcie obrad przybył prezes Rady ministrów gen. dr. Sławoj-Składkowski.

Szefa Rządu powitał prezes Zw. Dziennikarzy R. P. red. M. Ścierzyński.

W odpowiedzi premier gen. Sławoj-Składkowski wygłosił dłuższe przemówienie.

Następnie przystąpiono do obrad, poświęconych w lwiej części omówieniu zagadnień zawodowych, a szczególnie sprawom, związanym z wykonaniem wprowadzonej ostatnio w życie umowy zbiorowej dla zawodu dziennikarskiego.

Uchwalono zbiórkę na F. O. N.

Przystąpiono następnie do wyboru nowych władz Związku Dziennikarzy

Prezesem Związku wybrany został red. M. Ściężyński, wiceprezesami — red. W. Ciełżyński i H. Wierzyński.

Do wydziału wykonawczego weszli: red. red. Wł. Besterman, Wł. Dunin-Wąsowicz, M. Kozłowski, tow. Z. Piotrowski, B. Singer i St. Zalewski.

Poza tym do zarządu głównego weszli przedstawiciele poszczególnych syndykatów.

Do sądu dziennikarskiego powołano: red. red. Zygmunta Berezowskiego, dr. J. Chełmirskiego, Wacława Filochowskiego, dr. W. Gottlieba, Adama Nechaya, tow. Mieczysława Niedziałkowskiego; na z. Mieczysława Obarskiego i Fr. Probsta.

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali: dr. J. Moszyński, J. Perle i Bohdan Witwicki.

Po wizycie w Niemczech obóz koncentracyjny

Spośród robotników, którzy po wcieleniu Austrii do „Trzeciej" Rzeszy dziesięciu specjalnymi pociągami udali się na zwiedzenie Niemiec, aresztowano ostatnio 40, wywożąc ich do obozu koncentracyjnego w Dachau. Okazało się bowiem, jak stwierdziło „Gestapo", że robotnicy ci zebrali dane podczas podróży, jak są wynagradzani robotnicy w „Trzeciej" Rzeszy i jak są traktowani, oraz dane, dotyczące drożyzny, terroru, polityki wojennej. Po powrocie do Austrii, na zebraniach fabrycznych robotnicy podzielili się swoimi obserwacjami z tymi, którzy w Niemczech nie byli. W rezultacie tych referatów znaleźli się obecnie w Dachau.

Zakaz podróży zagranicę wydał Iman Jemenu

Władca Jemenu, Iman Yahia wydał dekret, który — jak donoszą dzienniki egipskie z Sanaa, stolicy Jemenu, — zabrania w przyszłości wszystkim mieszkańcom Jemenu podróży zagranicznych.

Radykalne to zarządzenie, jedyne w swoim rodzaju, uzasadnione jest okolicznością, że Jemenici w czasie pobytu zagranicą, często wyrzekają się obyczajów narodowych i wracając do kraju, propagują hasła niepożądane dla struktury społecznej.

Piękna gospodyni zastrzeliła się w sypialni pracodawcy

W sypialni właściciela majątku Dawidy, pow. raszyńskiego Cybulskiego, pozbawiła się życia gospodyni Maria Lekanówna, lat 23, strzelając do siebie z rewolweru w usta. Lekanówna strzeliła do siebie leżąc na tapczanie. Rewolwer, z którego pozbawiła się życia, należał do Cybulskiego.

Lekanówna odznaczała się nieprzeciętną urodą. Była ona zatrudniona od dłuższego czasu u Cybulskiego, kawalera, któremu prowadziła gospodarstwo.

Prawdopodobnie przyczyną samobójstwa były sprawy miłosne.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

PIŁKA NOŻNA

WARSZAWIANKA POKONAŁA DRUŻYNĘ ŚMIGŁEGO 6:2

W meczu ligowym o mistrzostwo ligi, rozegranym w Warszawie, piłkarze stołecznej Warszawianki pokonali wileńską drużynę W. K. S. Śmigły 6:2 (2:2).

Gra bardzo żywa, interesująca, prowadzona w szybkim tempie. Wynik zasłużony, aczkolwiek optycznie nie miało się wrażenia zbyt wielkiej przewagi Warszawianki. Mimo poniesionej porażki — piłkarze Śmigłego podobali się.

SENSACYJNE ZWYCIĘSTWO WISŁY NAD RUCHEM

Rozegrany w Krakowie mecz o mistrzostwo ligi pomiędzy leaderem mistrzostw ligowych drużyną Ruchu z W. Hajduk i Wisłą zakończył się sensacyjnym zwycięstwem Wisły w stosunku 3:1 (1:1). Była to pierwsza porażka Ruchu w tegorocznych rozgrywkach o mistrzostwo Ligi.

CRACOVIA PRZEGRYWA Z AKS 1:5

W Chorzowie w meczu o mistrzostwo ligi AKS pokonał wysoko Cracovię w stosunku 5:1 (2:0). Na tym meczu wystąpił kontuzjowany na ostatnim treningowym meczu w Sosnowcu reprezentacyjny pomocnik Góra, wykazując dobrą formę, tak, że udział jego w meczach i Irlandią i Brazylią jest pewny.

W pierwszej połowie gra była na ogół otwarta, a po przerwie przez 20 min. górowała Cracovia, później AKS się rozgrywa i stopniowo uzyskuje przewagę, która trwa do końca zawodów.

Ł. K. S. WYGRAŁ Z POLONIĄ 3:2

W Łodzi w meczu ligowym ŁKS pokonał Polonię w stosunku 3:2. do przerwy prowadziła Polonia 1:0.

WARTA ZREMISOWAŁA Z POGONIĄ LWOWSKĄ

We Lwowie mecz ligowy Warta — Pogoń zakończył się wynikiem remisowym 1:1 (0:1). Wynik ten odpowiada naogół przebiegowi gry. Pogoń była wyraźnie lepsza w 1-ej części zawodów. podczas gdy poznańczycy rozegrali się dopiero po przerwie i w tym okresie dość często atakowali.

RUCH W DALSZYM CIĄGU NA CZELE TABELI

Niedzielne mecze o mistrzostwo ligi wprowadziły duże zmiany w układzie tabeli. Pierwsze miejsce jednak zajmuje w dalszym ciągu Ruch przed Pogonią. Zmiany nastąpiły przede wszystkim na środkowych pozycjach.

		pkt.	st. br.
1)	Ruch	[illegible]	17:5
2)	Pogoń	[illegible]	5:3
3)	Warszawianka	[illegible]	15:3
4)	A. K. S.	[illegible]	10:6
5)	Warta	[illegible]	18:12
6)	Cracovia	[illegible]	12:11
7)	Ł. K. S.	[illegible]	[illegible]
8)	Wisła	[illegible]	[illegible]
)	Śmigły	[illegible]	[illegible]
10)	Polonia	[illegible]	[illegible]

LEKKOATLETYKA

POZNAŃ PRZEGRYWA Z WARSZAWĄ W MECZU LEKKOATLETYCZNYM

Na stadionie Wojska Polskiego w Warszawie zakończony został w niedzielę 2-dniowy mecz lekkoatletyczny najsilniejszych w Polsce okręgów lekkoatletycznych warszawskiego i poznańskiego. W ogólnej punktacji zwyciężyła Warszawa, zdobywając 101,5 pkt. podczas gdy Poznań uzyskał 36,5 pkt. Wyniki [illegible] dnia zawodów przedstawiają się następująco:

Na 200 mtr. pierwsze 2 miejsca zajęła Warszawa. Pierwszym był Ładnowski w czasie 22,7 przed Sulikowskim 22,8.

W biegu na 800 mtr. zwyciężył Gąsowski (W) 1:55 przed Garczyńskim (W) 1:57,8.

Na 5.000 mtr. triumfował Noji (W) który uzyskał czas 15:15,4, drugim był Wirkus (W) 15:16,6 przed Śmigielskim (P) 16:14,8.

400 mtr przez płotki wygrał Stefanowicz (W) 57,6 przed Małeckim (P) 59,6.

W skoku wzwyż zwyciężył Gierutto (W) 180. Drugie i trzecie miejsce podzielini Onnap (W) i Schmidt (P) 175.

W trójskoku zwycięstwo odniósł Hoffmar drugi (P) 14,25 przed Onnapem (W) 13,66.

W rzucie dyskiem 1-sze miejsce zajął Fiedoruk (W) 44,04 przed Gierutto (W) 42,83.

W rzucie oszczepem wygrał Gburczyk (W) 60,40 przed Sokołowskim (W) 57,31.

Sztafetę olimpijską 800x400x200x100 wygrała Warszawa w składzie Staniszewski, Metelski, Sulżiowski, Onderek w czasie 3:27,8 przed Poznaniem 3:52,4 sek.

TENIS

LEGIA PROWADZI W MECZU TENISOWYM Z W. L. K. T.

W niedzielę . w trzecim dniu meczu tenisowego o mistrzostwo Warszawy drużynowe, rozegrane zostało tylko jedno spotkanie, mianowicie Spychała — Wittman.

W spotkaniu tym zwyciężył Wittman 2:6, 7:5, 6:4.

Stan meczu brzmi obecnie — 4:2 na [illegible]

RÓŻNE WIADOMOŚCI

[illegible]

W niedzielę odbył się na historycznej trasie z Sulejówka do Belwederu tradycyjny 13-ty marsz imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego. Na starcie stanęło 79 patroli, z tego 5 wojskowych, a pozostałe z organizacji przysposobienia wojskowego.

Pogoda była bardzo piękna i słoneczna. Wysoka temperatura i tumany kurzu, które wznosiły się za każdą z drużyn, bijąc w oczy i gardła następnych maszerujących, utrudniały jednak w wysokim stopniu wysiłek zawodników.

Na poligonie rembertowskim patrole zatrzymały się dla odbycia strzelań. Po ostrym strzelaniu patrole ruszyły dalej na półmetek przy wytwórni amunicji nr. 2 w Rembertowie. Po krótkim odpoczynku i posiłku zawodnicy wystartowali do 2-go etapu marszu, który odbywał się już na czas. Etap ten był bardzo ciężki. Morderczy upał w bardzo znacznym stopniu przyczynił się do utrudnienia warunków marszu, który i tak na tym etapie jest bardzo wytężony, wymagającym i bez tego bardzo dużego wysiłku. Od początku etapu toczyła się ostra walka o pierwszeństwo, która sykiwała na natężeniu w miarę zbliżania się do mety.

W kategorii drużyn wojskowych zwyciężył pułk piechoty z Dęblina, zdobywając ogółem 355 pkt., z tego za marsz 180, a za strzelanie 175.

W kat. b. zwyciężył Związek Strzelecki Kamieniołomy Zagnańsk, zdobywając ogółem 358,5 pkt.

W kat. c. zwyciężył Zw. Strzelecki z Janowej Doliny, uzyskując 356 pkt.

Międzynarodówka Włókiennicza

O 40-godzinny tydzień pracy

Obrady Rady Generalnej w Pradze Czeskiej

W dniach 9 i 10 maja r. b. obradowała Rada Generalna Międzynarodówki Włókienniczej w sali hotelu „Monopol" w Pradze Czeskiej. W obradach brali udział: generalny sekretarz Międzynarodówki, Tom. Shaw, oraz przedstawiciele związków włókienniczych Anglii, Francji, Belgii, Polski, Szwecji, Holandii i Czechosłowacji. W obradach brał też udział przedstawiciel Międzynarodowego Biura Pracy. Włókniarze Polski byli reprezentowani przez towarzyszy Antoniego Szczerkowskiego i Emila Zerbego.

Do Międzynarodówki Włókienniczej należy 15 organizacyj różnych krajów.

Posiedzenie Rady zagaił przewodniczący Związku Włókniarzy Czechosłowacji, tow. Polach, który powitał przedstawicieli poszczególnych państw słowami:

„Witam Was najserdeczniej tej historycznej Pradze, która jest sercem Rapubliki Czechosłowackiej i naszej czechosłowackiej demokracji. Zebraliśmy się w czasie ważnych wydażeń politycznych, kiedy Czechosłowacja jest wciągnięta w sytuację bardzo skomplikowaną, mającą historyczne znaczenie dla naszego państwa.

Czechosłowacja i jej lud doceniają wielkie zasługi i spóściznę wielkiego twórcy naszego Państwa, prezydenta Masaryka, za którego wskazaniem idąc, pragną pracować w pokoju i w pokoju żyć. Jesteśmy zdecydowani powstałe problemy rozstrzygnąć sprawiedliwie, lecz tak samo jesteśmy zdecydowani całości i wolności naszego państwa bronić.

Czechosłowacka Republika gwarantuje, jako państwo demokratyczne, każdemu ze swoich obywateli bez różnicy narodowości, religii i rasy, pełne obywatelskie, społeczne i narodowe prawa.

Czechosłowacka i niemiecka klasa robotnicza na terenie naszego kraju współdziałają i żyją między sobą pokojowo; przykładem tego jest wspólna praca w związkach włókienniczych.

Wszystkim tym, którzy stają w obronie niezależności i wolności Czechosłowackiej Republiki, składam serdeczne podziękowanie.

Jesteśmy przekonani, że ta wielka armia zorganizowanych robotników włókienniczych jest nie tylko wyrazem organizacyjnym, lecz i moralną siłą międzynarodowej solidarności mas pracujących, tym bardziej w dzisiejszych czasach, dla demokracji i Socjalizmu ma ona bardzo wielkie znaczenie.

Z programu posiedzenia Rady Generalnej Międzynarodówki Włókienniczej wysuwa się na czoło problem czterdziestogodzinnego tygodnia pracy, oraz sprawy płatnych urlopów i racjonalizacji pracy.

Załatwienie tych problemów i usunięcie anarchii w przemyśle włókienniczym całego świata może być osiągnięte tylko przez realizację wskazań Międzynarodówki Włókienniczej, które już niejednokrotnie zostały wysunięte".

Następnie tow. Polach objął przewodnictwo, udzielając głosu tow. T. Shaw. Tow. Shaw omówił sprawozdanie z działalności sekretariatu Międzynarodówki Włókienniczej, stwierdzając, że Międzynarodówka swoje wpływy w dalszym ciągu rozszerza i utrwala, czego dowodem jest poważny rozwój organizacyj zawodowych Francji, Polski, Anglii i wielu innych krajów.

W najbliższym czasie do Międzynarodówki Włókienniczej przystąpią związki amerykańskie. Międzynarodówka utrzymuje przyjacielskie stosunki ze związkami zawodowymi Australii, Nowej Zelandii, Indii i Japonii. Także i w tych krajach dojrzewa sprawa przystąpienia włókniarzy do Międzynarodówki. Sekretariat Międzynarodówki jest w ścisłym kontakcie z organizacjami zawodowymi poszczególnych krajów i we wszystkich ważniejszych aktualnych zagadnieniach udziela wskazań.

Po krótkich zapytaniach i wyjaśnieniach Rada Generalna sprawozdanie Sekretariatu przyjęła do wiadomości.

Sprawę 40-to godzinnego tygodnia pracy referował tak samo tow. Tom Shaw. Konwencja, uchwalona przez Międzynarodowe Biuro Pracy w sprawie 40-to godzinnego tygodnia pracy dotychczas nie została nigdzie, niestety, ratyfikowana, z wyjątkiem Nowej Zelandii.

Na Genewę dużo liczyć nie można, ponieważ przemysłowcy wykorzystują względy proceduralne i robią wszystko, aby nie dopuścić do wprowadzenia w życie skróconego czasu pracy. Stanowisko przemysłowców i Rządu angielskiego także w dużej mierze utrudnia realizację tego postulatu. Inicjatywa, wysunięta przez Rząd belgijski, aby Międzynarodowe Biuro Pracy zwołało specjalną konferencję z przedstawicieli państw demokratycznych w sprawie 40-to godzinnego tygodnia pracy, nie doszła do skutku, ponieważ Międzynarodowe Biuro Pracy zajęło stanowisko przeciwne, motywując je przede wszystkim tym, że trudno jest dzielić państwa na demokratyczne i niedemokratyczne, ponieważ Biuro musi uznawać zasadę jednakowego traktowania wszystkich państw.

Dalej tow. Shaw omówił formy walki, podkreślając, że stosownie do uchwał konferencji w Blakpool odrośne związki zawodowe w poszczególnych krajach przeprowadziły akcję, zgłaszając memoriały do rządów, a także posłowie w niektórych parlamentach zgłosili wnioski w tej sprawie. Należy nadal akcję spotęgować i uczynić wszystko, aby problem 40-to godzinnego tygodnia pracy został załatwiony pozytywnie.

W tej sprawie przemawiał także w imieniu włókniarzy polskich tow A. Szczerkowski, stwierdzając, że sprawa racjonalizacji pracy i bezrobocia oraz problem 40-to godzinnego tygodnia pracy wysunęły się na czoło postulatów klasy robotniczej. Słusznie się stało, że Rada Generalna na swym posiedzeniu w Bakpool powzięła uchwały, mające praktyczne znaczenie uchwały o przeprowadzeniu masowej akcji we wszystkich państwach za wprowadzeniem w życie 40-to godzinnego tygodnia pracy. Masowe zgromadzenia postulat ten spopularyzowały skutecznie i uaktywniły. Sprawę walki masowej trzeba postawić jaknajmocniej i w dalszym ciągu ją potęgować i przeprowadzić tak, aby problem 40-to godzinnego tygodnia pracy został realnie załatwiony. Na Genewę, ze względów proceduralnych liczyć nie możemy, ponieważ kapitaliści zrobią wszystko, aby sprawę tę przeciągnąć jak najdłużej i nie dopuścić do załatwienia pozytywnego.

W Polsce akcja, prowadzona o realizację tego postulatu, zyskuje coraz większe uznanie w szerokich masach robotniczych, nawet zdobywa sobie zwolenników w organizacjach naszych przeciwników politycznych. Obecnie związek nasz opracowuje memoriał, który w najbliższym czasie przedłożymy Rządowi polskiemu. Problem 40-to godzinnego tygodnia pracy w świadomości szerokich mas dojrzał i zwycięska walka musi być przeprowadzona wszystkimi dostępnymi środkami.

W dyskusji nad tą sprawą zabierali głos przedstawiciele wszystkich organizacyj, biorących udział w posiedzeniu Rady Generalnej; wypowiadali się w duchu podobnym, podkreślając konieczność przeprowadzenia masowej akcji i spotęgowania jej we wszystkich kierunkach.

Uchwalono rezolucję w brzmieniu następującym:

„Rada Generalna Międzynarodówki Włókienniczej na swym posiedzeniu w Pradze oświadcza, że dla wszystkich rządów, które wzięły w Genewie udział w obradach o 40-to godz tygodniu pracy, jest zobowiązaniem honoru przyjąć przyjętą tam konwencję, względnie przedłożyć ją parlamentom do ratyfikowania.

Rada Generalna wzywa wszystkie organizacje krajowe należące do Międzynarodówki, aby nadal prowadziły propagandę na rzecz wprowadzenia w życie konwencji, przy czym wysiłki dla urzeczywistnienia 40-to godzinnego tygodnia pracy winny być spotęgowane we wszystkich możliwych kierunkach.

Rada Generalna wzywa masy włókiennicze we wszystkich krajach do popierania Międzynarodówki włókienniczej w jej staraniach o wprowadzenie 40-to godzinnego tygodnia pracy dla wszystkich włókniarzy całego świata".

W sprawie płatnych urlopów i umów zbiorowych przyjęto uchwałę, potwierdzającą rezolucję w tych sprawach, uchwaloną na Kongresie Międzynarodowym w Blakpool.

Sprawę racjonalizacji pracy referował tow. Tom. Shaw, który omówił znaczenie przyjętych rezolucyj w tej sprawie, twierdząc, że rezolucja przyjęta ostatnio na Międzynarodowym Kongresie Włókienniczym w Blakpool, zadość czyni wskazaniom, jakie daje Międzynarodówka w sprawie racjonalizacji pracy.

Z ramienia włókniarzy polskich przemawiał tow. Emil Zerbe, który poinformował delegatów innych krajów, jak się przedstawia sprawa racjonalizacji w tekście umowy zbiorowej w Polsce, podkreślając, że racjonalizację, szkodliwą dla zdrowia robotników, bez odpowiednich ulepszeń technicznych powinniśmy zwalczać, a jednocześnie, **jeżeli racjonalizacja jest słusznie przeprowadzana, winniśmy żądać z tytułu większej obsługi maszyn i wrzecion dodatkowych opłat, jak to przewiduje umowa zbiorowa w Polsce**, i ustalenia słusznych norm obsługi wrzecion i maszyn.

Dla ustalenia norm pracy w przemyśle włókienniczym została powołana specjalna komisja w składzie przedstawicieli robotników i przemysłowców, która pracuje nad ustaleniem norm, ale wobec nieustępliwego stanowiska przemysłowców, sprawa ta nie została ostatecznie załatwiona.

Przyjęto uchwałę, potwierdzającą obowiązujące rezolucje, uchwalone przez ostatni Kongres Międzynarodówki Włókienniczej.

Dnia 9 b., m,. to jest w pierwszym dniu obrad Ray Generalnej, towarzysze Czechosłojwacji przyjęli uroczyście wieczorem wszystkich delegatów, biorących udział w posiedzeniu Rady Generalnej. W przyjęciu tym brał również udział minister Op. Społ., Necas.

W drugim dniu obrad zaprosił prezydent Republiki Czechosłowackiej, dr. Benesz, do siebie delegatów, których dr. Benesz przyjął na zamku, gdzie powitał ich serdecznie w trzech językach: angielskim, francuskim i niemieckim; mówił o sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej. W przemówieniu swym prezydent Benesz, obrazując sytuację międzynarodową, podkreślił, że są czynione wysiłki utrzymania pokoju, Czechosłowacja ze względu na swoje wewnętrzne położenie i warunki jest państwem demokratycznym, wiekszość społeczeństwa jest przekonania demokratycznego; jesteśmy demokratami i pozostaniemy nimi, podkreślił z naciskiem dr. Benesz.

W ogólnej sytuacji światowej widzimy prądy przeciwstawiające się ustrojowi demokratycznemu. Lecz wierzymy, że demokratyczne kraje i demokracja będą to w stanie powstrzymać.

Tow. Tom. Shaw imieniem delegatów podziękował serdecznie za przyjęcie prezydentowi Beneszowi i podkreślił, że klasa robotnicza robi wszystke wysiłki, aby utrzymać pokój i obronić demokrację i wolność.

Należy zaznaczyć, że sytuacja w Czechosłowacji jest bardzo naprężona i wszyscy żyją pod wrażeniem, co będzie dalej i jak problemy sporne zostaną rozstrzygnięte.

A. SZCZERKOWSKI.

Goering — Stachanow

W Niemczech zaciąga się wszystkie młode siły do pracy przede wszystkim w przemyśle zbrojeniowym. Ponieważ młodzieńcy ci nie przechodzą żadnego kursu zawodowego, przeto coraz mniej jest w Niemczech wykwalifikowanych robotników.

Ten brak wykwalifikowanych sił roboczych, który odbija się ujemnie na produkcji, usiłuje się zastąpić eksploatacją pracy robotników. Chodzi także o to, by kapitał, włożony w inwestycje przemysłu produktów zastępczych (ersatzów), możliwie jaknajprędzej zaczął dawać zyski.

W tym celu z początku stosowano w większości fabryk system akordowy, ale wkrótce zorientowano się, że nawet system akordowy nie daje tych wyników, jakich należałoby sobie w interesie kapitału życzyć i w wielu fabrykach wprowadza się... bolszewicki system Stachanowa.

Znajdują się, niestety, robotnicy, którzy w nadziei na premię, ale z natężeniem **wszystkich sił** pod kontrolą dyrekcji fabryki ustanawiają rekordy produkcji.

Taki raz ustanowiony rekord obowiązuje już wszystkich robotników i robotnikowi, który nie wykona w ciągu godziny tej ilości sztuk, co rekordzista, odciąga się z płacy karne punkty.

Ten stan rzeczy trwa dopóty, dopóki inny robotnik nie pobije rekordu poprzedniego, a wówczas żąda się od robotników podciągnięcia się do nowo ustanowionej cyfry sztuk i t. d.

W prasie hitlerowskiej a także w mowach „Fuhrera" słyszy się wciąż ataki na bolszewików, gdy jednak chodzi o wyzysk pracy robotniczej, o żyłowanie robotników, w czterolatce Goeringa stosuje się wzory z pięciolatki Stalina!

Pociąg popularny do Druskiennik i Wilna na Zielone Świątki

Robotnicze Towarzystwo Turystyczne organizuje na Zielone Świątki 5 i 6 czerwca masowy pociąg popularny do Druskienik i Wilna.

Koszt wycieczki, łącznie z noclegiem w Wilnie, wycieczką do Werek i zwiedzaniem miasta, lecz bez wyżywienia, wyniesie zł. 16.90.

Informacje i zapisy:

Oddział R. T. T. „Żolibórz", Warszawa, ul. Krasińskiego 10, tel. 12-79-61, codziennie od 17 do 19-ej.

Oddział R. T. T. „Śródmieście", Warszawa 1, ul. Nowy Świat 38 (Zw. Drukarzy), tel. 2-48-42 codziennie od 10 do 16 i od 18 do 20-ej.

Wiadomości z całej Polski

ŚMIERTELNY WYPADEK W SIECZKARNI.

W zagrodzie jednego z rolników w Brudzewie, pow. Września, wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie 52-letnia robotnika Jakubowska, zajęta przy sieczkarni, została uderzona padającym kołem żelaznym ,które spadło wskutek pęknięcia osi bębenkowej. Rana okazała się tak ciężka, że Jakubowska wkrótce zmarła.

TRAGICZNA ŚMIERĆ.

We wsi Zalesie pow. krzemienieckiego, w czasie kopania studni, zasypany został na głębokości 35 m. robotnik Aleksy Stopczuk. Zwłoki ofiary wypadku wydobyto po wielkich wysiłkach.

WYKOPALISKA.

We wsi Czulcze w pow. samborskim wykopano garnek ze srebrnymi monetami austryjackimi.

DZIECKO ŻYWCEM UGOTOWANE.

W Drożowie pozostawiony bez opieki 14 miesięczny chłopczyk, Teodor Hrycoj, spadł z pieca do stojącego na blacie kuchennym naczynia z wrzącą wodą. Nieszczęśliwe dziecko poniosło śmierć. Przeciwko rodzicom chłopca sporządzono doniesienie karne za brak dozoru.

SKAZANIE NURKA.

Sąd w Gdyni skazał na siedem miesięcy więzienia nurka Sieję, który nie zwrócił władzom wydobytego z dna morza bloku cynku.

ZABITY PRZEZ POCIĄG.

Na odcinku linii kolejowej Orzechowo — Żerków koło Wrześni został uderzony przez nadjeżdżający pociąg osobowy w głowę, zatrudniony na robotach ziemnych robotnik Smolczyński. Doznał on tak ciężkich obrażeń, że wkrótce zmarł.

MŁODOCIANI ZŁODZIEJE.

Pewien kupiec we Wrześni przychwycił na gorącym uczynku kradzieży z kasy sklepowej 2 chłopców 13 i 12-letniego. Jak ustalono obaj od dłuższego czasu grasowali w okolicy, kradnąc pieniądze z kas sklepowych.

SKARGA PRZECIW UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ WE LWOWIE.

Robotnik lwowski Jan Sobczak wniósł skargę przeciw lwowskiej ubezpieczalni społecznej, żądając odszkodowania 2.500 zł. za poparzenie przy naświetlaniu i spowodowanie niezdolności do pracy. Po operacji nerek Sobczak utracił władzę w prawej nodze i był poddany naświetlaniom w ambulatorium ub. spol. W czasie tych naświetlań miał doznać poparzeń i musiał się poddać nowej specjalnej kuracji.

Ponieważ obie strony zaofiarowały dowód prawdy, rozprawę odroczono.

ZABIŁ DWOJE LUDZI DLA 40 ZŁ.

W pobliżu lasu Kamienna Góra (pow. chełmski) dokonano morderstwa na małżonkach Hofmanach. Śledztwo ustaliło, że sprawcą morderstwa był Stanisław Kowalski.

Aresztowany Kowalski zeznał, że napadu dokonał późnym wieczorem i zamordował małżonków Hofmanów siekierę, po czym zabrał im 40 zł. gotówką i pudełko cukierków.

CHORY UMYSŁOWO PODPALIŁ WIEŚ.

We wsi Bielawicze, pow. buczackiego, wybuchł groźny pożar, który strawił 6 domów mieszkalnych, kilkanaście zabudowań gospodarczych wraz z inwentarzem martwym. Śledztwo ustaliło, że pożar wzniecił przez podpalenie umysłowo chory Michał Znak.

ZAGADKOWY ZGON W BURSIE LITEWSKIEJ W WILNIE.

W bursie litewskiej w Wilnie wydarzył się zagadkowy wypadek, który stanowi obecnie przedmiot dochodzeń prokuratorskich. Zmarła nagle 17-letnia wychowanka bursy, Maria Zygasówna. Dziewczyna odznaczała się dobrym zdrowiem i pogodnem usposobieniem. Znaleziono ją w łóżku bez życia. Ponieważ lekarz nie mógł stwierdzić przyczyny zgonu, zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej, celem dokonania sekcji.

ZAMACH SAMOBÓJCZY.

Niezwykły wypadek zamachu samobójczego zanotowano w Chrzanowie.

Mianowicie niejaki Ludwik Smyrda, korzystając z nieobecności żony poderżnął sobie brzytwą gardło, a nie mogąc się doczekać śmierci, przeciął sobie następnie tętnice u rąk i napił się nieznanej trucizny. Kiedy żona Smyrdy przyszła do domu, zastała męża leżącego na podłodze w kałuży krwi. Desperata w stanie beznajdziejnym przewieziono do szpitala.

ZAMORDOWAŁ I OBRABOWAŁ MATKĘ.

Mordu rabunkowego na własnej matce dokonał w Kostopolu 25-letni Paweł Poleszczuk, z pomocą Jefrema Mokryka. Dla zatarcia śladów zbrodni mordercy zawlekli trupa do stodoły, którą podpalili. Obu sprawców ohydnego mordu aresztowano.

Dzień 1 Maja

Świat Pracy Krakowa na Rynku krakowskim

Zdjęcie nasze przedstawia wygląd manifestacji Pierwszo-Majowej P.P.S. w Krakowie na historycznym Rynku krakowskim. Z pośród wielu zdjęć wybraliśmy to właśnie. Dlaczego? Bo prasa „narodowa" usiłowała całkiem „specjalnie" wmówić swoim czytelnikom, że akurat w naszym Krakowie zabrakło robotników i pracowników pod czerwonymi sztandarami.

Zdjęcie fotograficzne jest odpowiedzią najlepszą. A zdjęć podobnych moglibyśmy pp dziennikarzom i publicystom „narodowym" zaprodukować niemało ze wszystkich stron kraju, by im przypomnieć stare a rozumne polskie przysłowie, że **„kłamstwo ma krótkie nogi"**.

„Oś" dyktuje Europie...

Pokazują się pierwsze owoce spotkania Mussoliniego z Hitlerem. Zamiast bezpłodnych komentarzy do ich mów i toastów, spójrzmy na to, co się dzieje po wizycie Hitlera, a przekonamy się o naiwności i nieodpowiedzialności ludzi, śniących wciąż o zachwaniu „osi".

W rokowaniach francusko-włoskich Mussolini poprostu żąda od Francji, by poszła w ślady Chamberlaina i otwarcie stanęła po stronie gen. Franco, czyli żąda, by Francja *broniła interesów Włoch i Niemiec, a nie Francji.* Mussolini pomawia Francję o popieranie Barcelony. Nie wiemy ile w tym prawdy; dotychczasowy przebieg wojny hiszpańskiej nie wykazał — niestety, niestety! — wydatniejszsgo poparcia ze strony Francji. Ale w każdym razie, jeżeli nawet Francja pokryjomu, wstydliwie i niedostatecznie popiera Barcelonę, to nie ma to nic wspólnego z jawną inwazją niemiecko - włoską w Hiszpanii i trzeba już doprawdy *wielkiej pewności siebie*, by dyktować Francji podobne zuchwałe ultimatum.

Żądanie Mussoliniego jaskrawo podkreśla — do czego Chamberlain nie chce się przyznać — że rząd angielski idzie ręka w rękę z Włochami i gen. Franco przeciw Republice hiszpańskiej. I nie trzeba się łudzić: Chamberlain będzie wywierał nacisk na rząd francuski, by w imię „współpracy" angielsko - francuskiej zgodził się na żądanie Mussoliniego. Zobaczymy, jak daleko może iść cierpliwość demokracji francuskiej w tym igraniu najżywotniejszymi inter[illegible] Francji.

Hitler korzysta z tego, że Francja jest zaprzątnięta Hiszpanią i Włochami, by w szybkim tempie „załatwić się" z Czechosłowacją. Dzieją się już rzeczy nie samowite, nieprawdopodobne, a przecież najprawdziwsze.

Oto Henlein jedzie do Londynu, gdzie konferuje z członkami Rządu angielskiego, z przywódcami stronnictw. A przyjmują go, jakgdyby był premierem udzielnego państwa sudeckiego, a nie obywatelem Czechosłowacji, wysługującym się Trzeciej Rzeszy. Pod łaskawą opieką Hitlera *zdrada stanu* staje się tytułem do „wodzostwa" i cały świat milcząco się godzi na taki stan rzeczy. Niechby Rząd czechosłowacki zastosował do Henleina literę prawa, a Niemcy — zgodnie z zapowiedzą Ribbentroppa — wkroczyłyby zbrojnie do Czechosłowacji. Ribbentrop bowiem zastrzegł się, by Rząd czechosłowacki nie śmiał stosować represji wobec henleinowców, czyli dał do zrozumienia, że Henlein będzie robił zamach stanu [illegible] Praga — w imię pokoju! — [illegible] siedzieć cicho i przypatrywać się temu, co Hitler zrobi z Czechosłowacją. A henleinowcy znaną metodą hitlerowską prowokują już w różnych punktach kraju zajścia i prześladowania, słowem przygotowują grunt pod zamach stanu.

W niezmiernie krytycznej sytuacji, w jakiej znajduje się Czechosłowacja, spadło jej na głowę jeszcze „wstawiennictwo" angielsko - francuskie. Nigdy jeszcze z taką słusznością nie sprawdzało się powiedzenie: chroń mnie Boże od przyjaciół itd. Jeżeli nieszczęściem Hiszpanii jest „nieinterwencja", to nieszczęściem Czechosłowacji jest interwencja tych samych przyjaciół, co wymyślili „nieinterwencję". Nie ulega przecież wątpliwości, że akcja dyplomatyczna Anglii, z góry skazana na niepowodzenie w Berlinie, „skrupi się" na Czechosłowacji, że Anglia — wciąż, oczywiście, w imię pokoju — „doradzać" będzie Rządowi czechosłowackiemu, z odpowiednim naciskiem, by zgodził się na żądania Hitlera, t. j. na autonomię dla Niemców sudeckich i na zerwanie układu z Rosją. Przyjaciel będzie zalecał przyjacielowi, by w imię tak wysokiego celu jak pokój — popełnił samobójstwo!

Wspólna akcja Mussoliniego i Hitlera — to nowy etap ofensywy „osi", zmierzający, obok innych celów, do odosobnienia i osaczenia Francji.

W akcji tej Chamberlain oddaje „osi" pierwszorzędne usługo.

(jmb.).

Przegląd prasy

OFENSYWA PRZECIWKO „RADYKALIZMOM".

Ks. arcybiskup Sapieha wydał orędzie do duchowieństwa, zwolujące do Krakowa na wrzesień Synod archidiecezji krakowskiej. W orędziu czytamy:

„Jak w całym świecie, tak i u nas, musimy przyznać, że równolegle z tym postępem pogłębienia u duchowieństwa i wiernych życia religijnego, ze strony przeciwnej rozbrat, nie tylko z Kościołem katolickim, ale w ogóle z wszelką religią, w kraju naszym zrobił postępy. *Wszelkiego rodzaju radykalizmy zaostrzyły się, a przede wszystkim demoralizacja* coraz to szersze obejmuje kręgi. Dzięki Bogu, na wielu odcinkach *przeszliśmy z defensywy w ofensywę,* nie tylko bronimy posiadanych stanowisk, ale uderzamy tam, skąd zasadzki wychodzą, idziemy w rzeczy naprzód".

A więc — „ofensywa". Niepojęte tylko, dlaczego „demoralizację" połączono z „radykalizmami".

„ALBO - ALBO".

Ukazał się nowy (8) numer krakowskiego dwutygodnika „Albo-albo". Treść bardzo interesująca. Zasługuje na uwagę artykuł prof. Mysłakowskiego. „Jednostka w epoce przejściowych form społecznych". Wywody ciekawe, ale miejscami sporne. P. Żeromska pisze o „polityce w literaturze"; B. Dudziński — o niemieckim pisarzu G. Hauptmannie; Z. Jarosz o „dwóch broszurach o Chinach"; Szołajska o Zegadłowiczu i t. d.

KU POROZUMIENIU Z POLSKĄ.

Krakowski „IKC" i „Kurjer Warszawski" z całą stanowczością stwierdzają, że w Czechach dokonywa się w opinii publicznej wielki **zwrot** w stronę porozumienia z Polską. P. M. Sz. w „Kurierze Warszawskim" pisze z Pragi:

„Zaznaczony przez nas w ostatniej korespondencji znamienny zwrot opinii publicznej *w kierunku zbliżenia do Polski* staje się zjawiskiem coraz bardziej *powszechnym* i, jak się zdaje, *trwałym* gdyż reguluje go i regulować będzie niemniej trwały, a coraz na sile przybierający, napór niemiecki.

Mówiąc o „zwrocie" w czeskiej opinii publicznej miałem na myśli tylko te koła, zgrupowane przeważnie na lewicy społeczno - politycznej, które porozumienia z Polską nie uważały dotąd za nieodpartą konieczność. Inne bowiem, prawicowe, nigdy tej konieczności nie kwestionowały. Obecnie głosy pojednawcze odzywają się *zewsząd.*

Najciekawszy pod tym względem artykuł pojawił się ostatnio w bliskich kołom oficjalnym „Lidowych Nowinach".

„ORKA NA UGORZE".

Ukazał się numer pierwszy (po przekształceniu dawnej „Orki") pisma „młodej demokracji" „Orka na ugorze". W polemice z „Gazetą Polską" ostro zastrzega się przeciwko jakiemukolwiek łączeniu demokracji polskiej z komunizmem. Ob. Dąbrowski i Haresz dają ciekawy artykuł p. t.: „Powiedzmy sobie prawdę" o duchowych prądach wśród dzisiejszej młodzieży. Rozprawiają się z mitem **„ponadklasowej"** inteligencji:

„Trzeba sobie zdać sprawę, że środowisko burżuazyjno - inteligenckie jest dla nas w znacznej swej części zasadniczo stracone. Nie może ono służyć jako baza do budowania nowej rzeczywistości. Nie separujemy się jednak całkowicie od tego środowiska. Naszą rzeczą budzić jest w nim świadomość, że *jedynie we współpracy z ruchami robotniczymi i chłopskimi* odnaleźć może swe właściwe miejsce, że wtedy, gdy zrozumie, że interesy jego zbieżne są z interesami tych dwu potężnych ruchów, gdy *odrzuci ostatecznie fikcję „naaklasowości"* — która nie jest niczym innym, jak zamaskowanym stanięciem po tamtej stronie barykady — wtedy odzyska swe siły i *dynamizm życiowy*".

Wszystko to jest bardzo **symptomatyczne.** Prądy lewicowe, demokratyczne coraz głębiej przenikają do inteligenckich sfer pracujących.

K. CZ.

Butienko — do niedawna dyplomata sowiecki
Były komunista - faszystą

Historia Butienki, który był bolszewickim radcą legacyjnym w Bukareszcie i nawet chwilowo zastępował tam posła bolszewickiego (Ostrowskiego), jest powszechnie znana. Nagle opuścił Rumunię — i ukrył się. Potem wyłonił się aż we Włoszech i w (faszystowskim oczywiście) „Giornale d'Italia" złożył oświadczenie, że opuścił bolszewików z niechęci względem bolszewizmu. Początkowo bolszewicy (nawet Litwinow) dowodzili, że we Włoszech występuje „fałszywy" Butienko, a prawdziwy został porwany przez Rumunów. Ale niebawem te twierdzenia ustały... Dziś już można uważać za prawdę, że włoski Butienko jest Butienką prawdziwym. Trocki w swym „Biuletynie Opozycji" dzieli bolszewickich „niewozwraszczeńców" na kategorie, i Butienkę zalicza do grupy „faszystów". Istotnie, tych „niewozwraszczeńców" (to znaczy takich bolszewików, którzy nie chcą wrócić do ZSSR., mimo wezwania) jest coraz więcej, zwłaszcza pośród sowieckich dyplomatów.

Tak, to prawda: Butienko przeszedł DO FASZYSTÓW. Mamy oto przed sobą jego broszurkę **„Rewelacje o Moskwie"**, wydaną — z portretami, w sensacyjnej formie — w Berlinie. Czytamy tam wyraźnie pochwały pod adresem Hitlera i Mussoliniego i dowodzenia, że właśnie faszyzm jest najlepszą realizacją — demokracji(!!)... O ZSSR. pisze Butienko w barwach najciemniejszych i najstraszniejszych. O Stalinie mówi jako o człowieku mało kulturalnym i Europy nie znającym; pozatym — jako o egoiście, lubiącym władzę i pochlebstwa. Pisząc o ZSSR. Butienko wpada w ton mocno antysemicki i usilnie podkreśla rolę Kaganowicza w ZSSR.

To wszystko jest mało ciekawe, więc streszczać obszerniej [illegible] będziemy. Trochę ciekawsze natomiast są szczegóły ucieczki. Naturalnie nie wiemy, czy są prawdziwe.

Butienko pisze, że objął w Bukareszcie stanowisko radcy legacyjnego. Było to 12 grudnia 1937 roku. Próby sprowadzenia żony i dziecka z ZSSR. nie udały się, bo GPU. nie dało pozwolenia. 4 lutego b. r. poseł bolszewicki w Rumunii, Ostrowski, wyjechał, i Butienko zaczął go zastępować. Ale już 3-go lutego przyjechał do Bukaresztu z Wiednia tajemniczy agent GPU, „Tumanow" (naturalnie nazwisko fałszywe) i zamieszkał w poselstwie. 5 lutego Butienko został przez agentów GPU. w poselstwie zaproszony do pokoju GPU.; posadzono go w fotelu w świetle mocno świecącej lampy elektrycznej; agenci GPU. — Łapin, Władimirow, Tumanow — siedli naprzeciwko niego. Z naciskiem agenci zaproponowali Butience „wycieczkę" autem do Sinaia. Odległość 120 klm.; droga prowadzi wśród lasów i skał przez miejscowości nawpół dzikie. Butienko oświadczył, że w zimie to droga nieciekawa. Ale trójka „gepistów" zaczęła dowodzić, że droga jest bardzo „interesująca" itp. Tumanow oświadczył, że wycieczka odbędzie się autem GPU.: własnego szofera Butienko ma zostawić w domu.

Butienko w końcu (niby) się "zgodził", ale prosił o przesunięcie daty, bo jest przeziębiony. „Zrozumiałem — powiada, — że „Łubianka" (gmach GPU. w Moskwie) dała polecenie zamordowania mnie i dostarczenia trupa do Moskwy". Po spędzeniu bezsennej nocy Butienko 6-go lutego opuścił gmach poselstwa. Męczyła go myśl o rodzinie, ale przyszedł do przekonania, że w razie dokonania mordu rodzinie dużo lepiej nie będzie... „Po czterech dniach błąkania się (?) — pisze Butienko — opuściłem Bukareszt i pojechałem do Włoch".

Czy ten opis pióra Butienki, dawniej bolszewika, a obecnie faszysty, jest dokładny? Któż to wie! Dziwne, że Butienko otrzymał nominację w połowie grudnia 1937 r., a już w miesiąc później zaczęły się przygotowania do usunięcia go przy pomocy mordu. Dlaczego więc został mianowany? Dlaczego pozwolono mu objąć zastępstwo po Ostrowskim? Przecie zniknięcie zastępcy posła narobiłoby rumoru? Czy liczono na zgrabne przerzucenie odpowiedzialności na czynniki rumuńskie?

Nie wiadomo. Wyjaśnienia Butienki podajemy na wszelki wypadek z zastrzeżeniem.

Jedno jest jasne: że „niewozwraszczeńców" jest coraz więcej; że hyper-totalny system bolszewicki, połączony z dyktaturą Stalina i terrorem, spowodował poważną dezorganizację całej maszyny państwowej!

K. CZAPIŃSKI.

Przy drzwiach zamkniętych

18-TY DZIEŃ PROCESU. MICHALSKIEGO.

W ciągu dnia wczorajszego — po wznowieniu rozprawy osk. Michalskiego i Idzikowskiego — zeznawali świadkowie przy drzwiach zamkniętych w ciągu całego dnia.

Dziś w dalszym ciągu zeznania świadków.

I. K.

„Ofiary"

Leży przede mną DOKUMENT *— „postanowienie o tymczasowym [illegible]", dokument, podpisany przez p. asesora sądowego [illegible] Kielcach J. Kulasa.*

„Postanowienie" dotyczy trzech robotników kieleckich, którzy w dn. 1 Maja

„wzięli udział w zbiegowisku publicznym, które wspólnymi siłami... dopuściło się zamachu gwałtownego na lokal Stronnictwa Narodowego i osoby tam się znajdujące..."

Pomijam styl p. Kulasa („zbiegowisko publiczne, które wspólnymi siłami"... i t. d.; polonistom ręce opadają; przecie p. Kulas musi chyba mieć maturę?), ale pozwolę sobie zwrócić uwagę, że „zbiegowisko" było POCHODEM PIERWSZO - MAJOWYM, który nie był zakazany i kroczył drogą, wyznaczoną przez władze administracyjne. Inne „zbiegowisko" (Str. Narodowego) rzucało w ten pochód LEGALNY „ciężkimi przedmiotami", poczym „padły strzały", i ZGINĄŁ TOW. TOMCZYK, a nie żaden „niewinny baranek" z lokalu Str. Narodoego.

Prasa „narodowa" przedstawia sprawę w sposób wcale podobny. Siedzieli sobie członkowie Str. Narodowego w Kielcach w lokalu własnym, cichutko i spokojniutko; grali w szachy i w warcaby; nikogo nie zaczepiali; same poczciwiny; muchy by taki nie skrzywdził. Aż tu raptem, ni stąd, ni zowąd, „zbiegowisko" atakuje, „szturm przypuszcza", — ledwo z życiem uszły — biedne „ofiary". Czytelnik „narodowy" aż się rozczula....

A p. Kulas zdaje się być jednakowego mniemania...

* *

Tylko widzi Pan, panie Kulas: TAM CZŁOWIEK ZGINĄŁ. Towarzysz Tomczyk. Nie „napadnięty" zwolennik Str. Narodowego. I o tym zapomnieć nie wolno.

AR.

Ludność Argentyny

Według danych ogłoszonych przez argentyński urząd statystyczny ludność Argentyny w dniu 31 grudnia 1937 r. wynosiła 12.761.611 mieszkańców, czyli wzrosła o 199.349 osób w porównaniu z r. 1936.

Pokwitowanie

Na głodne dzieci Hiszpanii.

Inżynier S. z Tarnowa zł. 13.
Nauczyciele z Krakowa zł. 12.
Bronisława Kulmanowa ze Stanisławowa zł. 5.
[illegible] dniu imienin Zosi L. — koledzy zł. 2.60.
Bezimiennie zł. 2.

Do dyspozycji Centr. Kom. Związków Zawodowych [illegible] myśl wezwania z dn. 14.8 1936.

Bronisława Kulmanowa ze Stanisławowa zł. 5.

Na Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

Bronisława Kulmanowa ze Stanisławowa zł. 5.

3 dni na m/s „Batory"

3 dni spędzone na pokładzie luksusowego motorowca, jakim jest m/s „Batory" — to istny zastrzyk zdrowia dla przemęczonych pracą i garść nowych emocjonujących wrażeń dla tych, którzy jeszcze nie zapoznali się z chlubą polskiej marynarki handlowej, jaką jest m/s „Batory". To też trzydniowa wycieczka do Helsinek, uroczej stolicy Finlandii, organizowana przez GAL od 18 czerwca do 21 czerwca wzbudziła powszechne zainteresowanie. Niska cena wycieczki (od zł. 90) oraz jej walory atrakcyjne, jakimi są: podróż morska, poznanie statku, zwiedzenie Helsinek — wszystko to przemawia za wzięciem decyzji uczestniczenia w tej niedrogiej i przyjemnej imprezie wycieczkowej. Informacje i zapisy Gdynia — Ameryka, Linie Żeglugowe S. A., oraz Biura Podróży.

Czytajcie i popierajcie prasę socjalistyczną

Adolf HILSCHER

lat 43

Zmarł 13 maja 1938 r. w Warszawie

i pochowany został na cmentarzu Bródzieńskim.

O tej bolesnej stracie zawiadamia

RODZINA.

Ukrócić samowolę firmy „Strop"

Kapitaliści bezkarnie uprawiaja wyzysk

Znana ze swego wyzysku firma „Stop" w Łomży, zatrudnia robotników i robotnice po 12 a nawet 13 i 14 godzin dziennie w gorąco dochodzące do 35 stopni C., pomimo, iż część robotników i robotnic zredukowano, zamykając jedną fabrykę — tylko dla tego, ażeby w jednej fabryce wyrobić tyle co w dwóch.

Jedni robotnicy pracują nadmiernie a inni muszą chodzić bez pracy i być ciężarem Funduszu Pracy. Kapitaliści dla powiększenia swych zysków nie wahają się zamykać warsztatów pracy, pozbawiając chleba rodziny robotnicze.

W cegielniach i kaflarniach firmy „Strop" majster (prawa ręka fabrykantów) p. Michał Binkiewicz, członek zarządu „Polskiej Pracy" i członek Str. Narodowego, dzielnie sekunduje w wyzysku kapitalistów, zmuszając robotnice i robotników do pracy ponad 8 godzin, nie płacąc za godziny nadliczbowe. W kaflarniach pracuje się 8 godzin wtedy, gdy przyjeżdża Inspektor Pracy na inspekcję, ale Inspektor Pracy jest w Białymstoku, a kapitaliści w Łomży robią, co im się podoba.

W kwietniu obradował w Warszawie kongres bezpieczeństwa pracy i higieny, który orzekł, iż fabryka i warsztat pracy winny być utrzymane higienicznie i być jednocześnie szkołą kultury — tymczasem niektóre warsztaty pracy są rozsadnikami nędzy, wyzysku i upokorzenia robotnika, który chcąc dostać robotę, nazywa fabrykanta „jaśnie panem dziedzicem".

Zwracamy się do Okręgowego Inspektora Pracy w Warszawie, ażeby tym metodom pracodawców położył kres i ażeby raz nareszcie w Łomży w fabrykach i warsztatach zapanował ład — i przestrzegano 8-mio godzinnego dnia pracy.

W sprawie umowy zbiorowej

w rolnictwie na Śląsku

Istniejący od 1 kwietnia b. r. na Górnym Śląsku w rolnictwie stan bezkontraktowy został złagodzony na odbytej ostatno konferencji pomiędzy Związkami robotników a pracodawców. Na skutek bowiem zdecydowanego stanowiska przedstawicieli Związków robotniczych obszarnicy wyrazili zgodę na to, że będą honorowali każdą podwyżkę za czas od 1 kwietnia b. r. o ile dojdzie do zawarcia umowy na drodze polubownej czy też arbitrażu do końca maja b. r. Do czasu zawarcia taryfy warunki pracy i płacy robotników rolnych będą regulowane na podstawie zeszłorocznej umowy. Ponadto Związki Zawodowe uzyskały szereg korzystnych zmian do zeszłorocznej umowy zbiorowej, jak wyższą płacę conajmniej o jeden złoty na dniówkę za roboty, wykonywane dla przedsiębiorstw przemysłowych, podwyżka deputatu o jeden centnar pszenicy, takie same zarobki dla wdów po robotnikach, jakie dostają robotnice na „pańskim" zapewnienie, że deputat będą otrzymywali robotnicy kwartalnie z góry, zaś ziemniaki na jesieni na cały rok.

W sprawie podwyżki zarobków strony nie doszły do porozumienia, wobec czego Związki zawodowe zwróciły się o pośrednictwo do Ministerium Opieki Społecznej. Związki zawodowe żądają 25 proc. podwyżki zarobków.

Konferencja Zarządów Związków Zawodowych

w Grodnie

W dniu 11 maja r. b. odbyła się doroczna konferencja Zarządów Związków Zawodowych, z udziałem przedstawicieli Komisji Centr. z Warszawy, tow. Zdanowskiego, który wygłosił referat o sytuacji polityczno-gospodarczej.

Sprawozdanie z działalności ustępującej Rady referował tow. Roszkowski. Po udzieleniu absolutorium, do nowej Rady Związków Zawodowych zostali wybrani: tt.: Roszkowski, Bielawski, Kowalewski, Pietrowicz, Szklar, Ściepko, Strupiński, Braude i Gurwicz.

Na konferencji została uchwalona rezolucja wyrażająca pełne zaufanie Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Polsce.

W rezolucji zgromadzeni wyrazili protest przeciwko anarchii endeko-oenerowskiej i zaprotestowali przeciwko zachowaniu się policji w Grodnie z asp. Nejmanem na czele wobec legalnego pochodu demonstrantów spokojnie stojących na Placu Batorego. W tej w sprawie zgłoszono odpowiednie postulaty.

Odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru" w podniosłym nastroju konferencja została zamknięta.

1 maj w kraju

Nurzec Milejczyce

O godz. 9.30 rano wyruszył pochód ulicami Nurca, pod tradycyjną „wierzbę", gdzie przemawiali tow. tow. Potapczuk i Bielicki. Następnie wszyscy zebrani ruszyli pochodem do odległych o 8 km. Milejczye. Pochód przeszedł przez 4 wsie położone na trasie Nurzec-Milejczyce. Wszędzie witają pochód podniesione w górę pięści.

W Milejczycach po uroczystym odsłonięciu sztandaru miejscowego Związku Zawodowego odbył się wiec, na którym przemawiali tow. tow. Potapczuk i Bielicki.

Zgłoszoną rezolucję przyjęto jednomyślnie.

Jeziory k. Grodna

Wiec, który odbył się na rynku, zgromadził około 1500 osób w tym 80 proc. włościan przybyłych z okolicznych wsi. Przemawiali przedstawiciele OKR. PPS. i TUR. w Grodnie: tow. tow. Kuś[illegible]niak i Oniszczyk. Rezolucja PPS. przyjęta została jednomyślnie.

Charakterystyczne, że kierownik Państwowego Tartaku w Jeziorach, p. Barbasiewicz, nie chcąc dopuścić, by robotnicy tartaku byli obecni na wiecu, pod rygorem wezwał wszystkich robotników do tartaku, — pomimo, że była to niedziela. Czy za to płacą p. Barbasiewiczowi pensję ze skarbowych pieniędzy?

Narewka

Pierwszy raz to miasteczko obchodziło, tak uroczyście święto 1-majowe, urządzone staraniem Zw. Rob. Chemicznych.

Przemawiali ttow.: Stulga. Paweł i Mikołaj, Jeleniewicz, Świątocha.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Kącik radiowy

DZIŚ, WTOREK, DN. 17.V.1938.

11.15 Słuchowisko Ewy Szelburg - Zarembiny.

17.15 Recital pianistki rumuńskiej Sylwii Serbescu.

19.00 „Nieśmiertelne książki": Goethego rozmowy z Eckermanem „Don Juan" — opera W. A. Mozarta.

ECHA UROCZYSTOŚCI W LUBOCHNI.

Szerokim echem odbiło się w całym kraju przemówienie radiowe do dzieci szkolnych, wygłoszone przez Pana Prezydenta R. P. w dniu Święta Narodowego 3-go Maja. W związku z tym daje się już dziś zauważyć w okręgu spalskim znaczny wzrost radioabonentów wiejskich. Przede wszystkim nabywają odbiorniki radiowe uczestnicy uroczystości w Lubochni, podczas której wręczono dzieciom aparaty, ofiarowane szkołom powszechnym przez Pana Prezydenta. Miejscowe urzędy pocztowe, położone dookoła Spały, notują wyraźny wzrost liczby nowych abonentów radiowych, przybyłych po transmisji z Lubochni.

Radio warszawskie

WTOREK, 17 maja 1938 r.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muz. (płyty). 7.00 Dziennik por. 7.15 Muz. (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 Aud. dla poborowych. 11.15 „Jak wędrował promyk słońca", słuchowisko dla dzieci. 11.40 R. Strauss (płyty). 11.57 Sygnał czasu i Hejnał. 12.03 Aud. połud. 15.30 Wiad. gospod. 15.45 „Rzeczy ciekawe z pięciu części świata". 16.05 Akt. finans.-gospod. 16.15 Ork. Lwowska. 16.50 Pog. akt. 17.00 Najstarsze centrum górnictwa polskiego — odczyt. 17.15 Rec. fortep. Sylwii Serbescu. 17.50 Więcej światła — pog. 18.00 Wiad. sportowe. 18.10 Skrzynka techniczna. 18.25 Program. 18.35 Aud. dla wsi. 19.00 „Goethego rozmowy z Eckermannem". 19.35 Ork. mandolin. 19.55 Pog. i dziennik. 20.15 „Don Juan" Mozarta (płyty). 22.50 Ost. dziennik.

WARSZAWA II. 13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Parę informacji. 14.05 Program. 14.10 Muz. tan. 15.00 Pog. akt. 15.10 Wiad. sport. 15.15 Zespół H. Kowalskiego. 18.00 R. Schumann (płyty). 19.00 Muz. lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne stolicy. 22.00 „Głos serca" — monolog. 22.15 Muz. tan. 23.00 Serenady w wyk. Jadwigi Hennert. 23.25 Muz. tan. (płyty).

ŚRODA, dnia 18 maja.

WARSZAWA I: 6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muz. — płyty. 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. — płyty. 8.00 Aud. dla szkół. 11.00 Aud. dla poborowych. 11.15 Aud. dla szkół. 11.45 Berlioz — płyty. 11.57 Hejnał. 12.03 Aud. połudn. 15.30 Wiad. gospodar. 15.45 „Matura czarnoksięska" — aud. dla dzieci. 16.00 Uczmy się mówić. 16.15 Ork. Wileńska. 16.50 Pog. akt. 17.00 Żołnierz polski w średniowieczu — odczyt. 17.15 Brahms: Kwartet fortepianowy. 17.50 Przygotowanie dziewcząt do obrony kraju — pog. 18.00 Wiad. sportowe. 18.10 Piosenki franc. — płyty. 18.30 Program. 18.35 Aud. dla wsi. 19.00 Fragment z pow. T. Parnickiego p. t. „Aecjusz". 19.20 Rec. śpiewaczy Konrada Żelechowskiego. 19.35 Stary Doktór odpowiada na listy. 19.50 Tr. fragm. meczu piłkarskiego Londyn — Śląsk. 20.10 Europejskie ork. — płyty. 20.45 Dziennik pog. 21.00 Konc. chopinowski w wyk. H. Sztompki. 21.45 Kwadrans poezji. 22.05 „Kalejdoskop" — lekka aud. muzyczna (z Poznania). 22.50 Ost. dziennik.

WARSZAWA II: 13.00 Muz. — płyty. 14.00 Parę informacji. 14.05 Program. 14.10 Koncert rozrywkowy — płyty. 15.00 Wysyłam dziecko na kolonie. 15.15 Wiad. sportowe. 15.20 Zespół Rachonia. 18.00 Muz. lekka — płyty. 19.05 Koncert dawnej muzyki. 19.55 Życie kulturalne stolicy. 22.00 Przegląd kulturalny. 22.15 Konc. symf. pod dyr. G. Fitelberga. 23.05 Muz. lekka i tan. — płyty.

Tabela wygranych

8 dzień ciągnienia IV klasy 41 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

Zł. 50.000 nr. 111864.

10.000 zł n-ry 96505 98531.

5.000 zł. n-ry 11150 11514 43413 42344 98229 110373 111412 139724.

2.000 zł n-ry 22959 60840 91802 103014 104514 106807 138296 147010 148294.

1.000 zł. n-ry 2560 21571 21694 21887 25970 26931 33591 45514 45549 45583 62594 67913 68668 71503 72248 78308 78785 87751 98889 102029 102272 118217 117672 119083 120529 122730 124067 128421 130584 135504 138063 148219 146370 150473 152868 158322.

WYGRANE PO 250 ZŁ.

47 68 91 112 366 422 633 42 81 780 897 908 66 76 1031 97 99 118 258 315 88 640 736 838 85 2032 151 266 99 419 553 636 710 30 56 832 913 25 3192 274 75 79 318 417 75 586 645 83 96 815 4148 202 81 830 500 34 746 858 943 95 5266 372 566 84 611 801 948 6070 100 11 65 213 337 467 601 784 996 7005 12 32 175 279 376 423 69 582 94 681 37 75 806 31 52 936 79 8104 471 682 794 829 55 936 61 9157 363 74 95 415 523 643 736 52 887 941 10001 284 376 404 38 88 663 748 59 826 30 946 11112 91 240 82 614 12007 88 195 265 72 371 91 434 41 576 13066 206 44 323 440 613 704 97 896 14129 231 95 418 40 56 669 91 872 911 42 15137 86 317 416 50 71 92 672 609 57 755 886 970 16075 289 369 423 611 16 75 905 31 17118 284 349 537 728 839 96 99 932 56 18023 30 57 281 831 96 424 675 899 976 84 91 19046 233 494 551 690 95 842 89 991 20050 149 206 388 513 39 48 83 527 54 68 768 91 817 929 21016 111 24 319 24 88 438 600 771 998 22267 524 67 74 641 902 23040 81 229 35 63 381 416 32 74 95 525 39 80 719 809 24024 94 170 314 413 52 541 680 727 900 62 76 83.

25179 240 317 666 750 91 26105 387 406 17 70 518 777 93 845 51 88 27036 89 100 52 388 468 509 11 14 631 71 76 802 933 43 28018 70 137 261 327 476 585 822 48 990 291173 526 68 76 87 613 52 61 959 80 30028 30 150 98 246 368 90 767 818 77 31000 167 219 301 96 525 754 68 98 864 68 32153 257 67 472 548 33086 92 128 235 61 80 310 99 478 683 849 929 34091 174 80 468 565 725 812 35108 263 337 496 689 749 60 814 36219 31 46 310 41 90 426 789 858 99 934 37025 42 234 98 465 647 83 727 42 888 929 58 74 94 38182 296 403 45 540 934 39409 617 65 75 40053 63 255 620 27 92 722 863 98 937 41017 192 216 47 331 401 622 625 741 76 77 866 96 998 42055 75 102 377 873 43008 23 44 105 33 93 259 344 433 584 86 93 646 770 912 25 44060 519 636 88 728 69 806 905 45074 153 427 781 842 978 46039 210 364 91 486 759 47086 256 82 339 496 512 17 700 804 90 944 48501 16 890 912 61 93 49020 78 96 598 677 888 905 85 50157 82 203 44 301 30 435 44 601 56 703 71 51137 589 801 57 965 87 52195 363 640 739 867 86 90 942 53084 133 254 390 801 911 54026 77 572 78 763 68 55101 18 52 76 249 521 558 625 710 921 95 [illegible] 33 34 532 63 88 711 23 810 39 958 57018 22 118 48 87 389 634 751 853 939 52 62 58003 28 36 54 135 65 70 201 339 52 422 501 606 78 920 59024 308 11 501 782 60120 290 328 91 410 747 58 817 70 92 61004 229 554 81 769 924 68 62066 451 541 626 969 63252 355 60 406 18 688 908 18 64021 34 73 137 75 205 318 457 84 90 558 75 633 720 57 851 86 980 86 97 65061 61 155 204 728 809 87 917 32 55 66217 73 344 66 472 80 594 708 47 852 903 67035 80 112 251 86 417 22 25 530 671 709 24 51 989 68043 62 145 68 301 74 460 537 520 69196 209 336 490 507 47 63 607 87 94 715 832 70001 156 237 558 86 728 71041 71 62 182 226 70 381 520 22 53 652 878 954 71 72071 233 228 93 390 412 755 837 93 73006 20 54 393 508 84 924 74045 80 150 79 245 372 417 78 514 98 714 97 843 70 939 75076 18 7263 [illegible] 93 544 64 632 52 866 76200 10 56 300 407 541 86 678 87 705 806 62 77007 33 166 236 78094 112 76 363 458 509 607 33 768 805 11 20 40 43 79014 54 64 70 141 318 29 51 90 99 521 51 91 646 70 727 43 892 902 25 31 80225 144 331 75 85 438 67 74 501 614 866 945 74 81 81074 118 25 40 46 379 442 528 618 46 96 794 826 34 61 956 98 82034 93 212 17 74 423 520 8[illegible] 62 208 322 34 58 88 426 516 672 82 952 84082 200 419 593 603 717 64 85040 150 244 818 930 59 86237 353 60 528 49 633 78 703 25 38 64 854 57 87038 127 52 970 443 46 509 938 56 88287 321 774 975 89055 79 152 53 347 50 99 467 78 516 68 604 38 52 62 62 902 90045 128 34 273 415 546 703 84 91091 145 88 213 16 18 61 346 553 633 818 76 932 92141 278 500 59 792 578 918 30 93274 409 47 98 522 65 806 93 917 59 94081 103 33 222 385 545 56 605 872 94 95008 85 190 92 303 47 94 482 87 532 772 83 961 68 96054 176 211 70 578 639 749 921 80 97050 104 45 275 403 86 640 78 740 78 98015 337 66 825 34 99192.

100223 88 392 426 533 44 621 959 101015 223 405 33 500 641 753 905 39 102108 240 86 496 652 79 703 41 867 103060 81 259 94 319 584 85 648 730 812 960 77 104041 58 70 151 229 436 42 77 531 35 89 611 12 879 900 6 98 105085 165 237 55 78 314 406 65 647 90 706 36 959 106064 87 126 37 326 83 486 91 550 737 107035 146 98 236 473 98 509 22 721 802 108256 355 58 430 749 69 79 109002 36 184 222 591 698 813 48 64 11010 59 106 15 62 83 226 315 439 48 613 47 788 902 64 111012 69 72 230 68 377 438 600 729 958 82 112032 277 321 99 440 84 89 539 719 25 39 803 113314 443 715 17 42 857 77 934 41 85 92 114330 435 68 500 88 622 47 85 845 910 115074 121 557 609 753 68 807 87 740 57 58 64 116026 247 84 89 304 97 435 624 748 846 64 74 925 56 117105 97 281 462 986 118075 146 294 398 407 61 81 97 8 640 71 97 817 934 79 119033 116 475 527 71 636 66 721 94 96 838 41 905 120197 355 422 27 48 535 53 709 59 219 121083 138 65 76 209 85 305 454 528 654 91 789 886 924 32 62 122023 416 890 93 123015 57 130 559 67 814 97 956 124069 100 362 63 485 615 9005 33 39 125031 290 390 475 546 697 792 802 53 679 126012 220 96 305 539 674 819 45 928 127001 85 98 179 333 466 79 64 7097 76 900 66 128155 323 528 610 38 806 960 129024 129 36 215 48 522 37 650 743 87 130395 401 33 535 722 27 873 919 39 89 131060 369 401 518 726 45 906 7 14 38 969 132095 107 11 26 325 65 491 503 644 754 86 99 133123 42 252 72 342 50 61 472 871 134012 223 328 569 677 704 90 925 30 135003 161 80 745 302 63 84 466 726 63 810 136088 304 9 93 511 97 776 917 137063 91 97 384 404 615 719 822 943 138129 64 401 31 583 816 54 946 139037 155 390 424 37 616 729 98 845 909 11 14004 277 413 557 74 652 141018 270 530 604 23 708 897 50 952 71 94 142110 27 43 76 207 76 77 338 451 78 544 46 601 59 96 727 62 66 79 827 31 17 59 391 143043 59 92 289 644 47 804 27 67 980 81 144195 299 355 58 418 548 689 712 93 812 74 939 145002 67 152 228 437 506 66 789 146541 654 738 817 971 147027 48 67 70 101 75 203 90 851 82 935 148149 72 233 93 311 28 47 60 449 84 589 812 505 48 51 78 149126 229 67 324 96 456 593 652 61 796 823 150194 37 347 49 417 560 683 782 881 151038 168 63 95 355 74 529 7 639 24 1520079 53 724 33 63 743 861 940 153044 74 107 98 206 314 503 8 82 653 67 716 23 813 968 154017 115 73 205 462 91 559 650 56 815 44 155119 475 94 530 78 712 879 25 934 156490 97 713 31 61 78 878 96 193 30 41 157070 169 74 542 602 45 867 940 158169 344 456 511 681 944 69 159527 58 71 630.

III ciągnienie

WYGRANE PO 250 ZŁOTYCH.

16 288 303 611 749 923 1090 124 311 515 797 596 2243 542 838 929 88 3008 78 521 774 812 52 963 4015 60 176 447 70 699 5054 81 410 11 856 990 6684 246 57 62 441 539 745 87 98 903 7121 258 345 56 757 812 96 923 57 8189 96 605 27 715 65 74 856 84 9085 104 79 262 405 755 936 10538 617 41 11131 387 488 581 603 710 32 12020 499 745 849 13481 530 764 824 937 14265 499 548 788 848 15100 356 429 594 684 706 34 846 16112 383 671 736 49 17067 337 50 423 44 79 745 18436 47 627 860 19111 507 718 85 183 38 20005 57 356 451 84 93 613 741 898 973 21006 118 246 310 446 525 39 47 626 715 21 996 22184 365 446 82 623 719 28 23704 854 925 61 24032 116 221 321 68 79 400 614 25212 393 742 987 26193 872 27892 97 28083 289 547 84 603 73 719 886 960 29067 405 79 522 651 954 39600 31061 214 421 60 93 656 697 782 32154 606 714 65 978 33356 524 28 72 714 34082 512 61 751 35368 542 78 722 876 36329 424 32 620 882 947 37367 90 568 724 971 38195 220 863 96 767 76 39102 61 650 40041 54 205 12 16 316 595 41149 227 399 478 92 565 687 42021 524 79 43013 97 170 201 376 611 934 44025 161 323 521 608 701 41 50 76 822 46 45001 129 87 326 728 46 242 301 774 47556 89 633 48171 258 486 540 740 848 76 49216 617 900.

50302 651 709 46 51080 259 695 52297 543 662 857 53053 452 738 978 54082 85 225 88 659 587 888 968 55213 53 385 515 689 715 970 5629 303 424 704 11 57009 59 475 782 58362 469 529 59023 269 326 510 22 63 763 60150 211 522 933 6113 458 755 988 98 62176 211 45 46 477 567 63486 545 53 720 912 64058 913 73 86 622 788 65641 89 796 66089 118 56 348 416 67533 619 37 805 89 68052 84 221 403 594 69155 236 55 458 594 808 40 935 70061 304 439 556 801 71091 574 923 91 72208 77 327 713 30 75 7318 644 744 918 74181 209 885 75084 212 898 76010 81 196 385 911 15 77088 248 63 306 529 689 079 36 78001 360 507 667 733 82 829 79114 89 481 532 735 865 977 80167 219 25 393 518 38 791 81218 575 78 625 724 82016 80 264 361 521 37 744 852 83241 585 655 795 838 84004 148 311 44 74 411 34 791 948 85014 515 315 45 402 72 678 71 718 802 78 86497 653 788 9[illegible] 87108 222 65 854 88248 304 89281 484 84 953 90028 724 91048 90 247 450 93860 92 87 98 534 716 30 815 93040 227 575 641 81 9407 1953 926 59238 305 6 525 727 806 28 947 97345 48 79 589 98045 373 99011 132 34 200 79 557 59 63 671 707 100173 85 239 411 943 101177 281 566 622 745 81 803 15 69 102329 61 509 633 777 906 103351 422 49 512 37 843 63 104035 108 99 320 37 673 105028 479 677 809 584 106267 529 706 810 107032 82 137 518 661 737 968 108385 683 876 109078 242 519 29 608 95 774 110535 111129 371 992 112572 966 1123890 955 114144 71 250 76 552 768 15082 417 116559 878 117048 593 779 855 977 118074 386 530 830 119279 387 436 47 615 877 922 30 81 120302 435 562 90 772 121617 866 122009 525 744 61 123076 132 295 332 42 755 61 948 61 80 124079 276 386 523 35.

125258 375 89 418 126133 427 528 661 900 46 127681 774 84 95 834 923 128004 187 298 333 401 60 129088 775 898 130070 230 727 918 131019 190 727 918 131019 190 725 30 132075 98 241 81 933 58 133018 155 354 592 730 809 46 904 134022 185 433 614 16 716 965 135451 727 808 942 136046 151 331 678 92 791 983 137440 678 908 40 138478 710 56 971 139243 55 73 449 715 875 983 140324 54 430 578 661 863 962 141058 588 714 810 142570 918 143084 767 809 144097 301 852 911 97 145004 32 76 148 256 383 452 599 610 828 146156 78 488 537 147325 435 596 901 17 148340 58 454 722 845 991 149026 221 313 51 902 81 150114 48 77 334 424 827 151533 797 152202 737 821 949 153602 821 44 53 88 93 154054 114 835 90 95 155235 751 156443 69 795 829 88 157261 363 56 512 678 703 96 18081 341 654 93 756 84 845 159066 80 99 122 83 400 646 70.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

Po 20.000 zł. Nr. 144246.

Po 15.000 zł. Nr. 447.

Po 10.000 zł. Nr.: 18915 75819 117866 137001.

Po 5.000 zł. Nr.: 66932 108625 112033.

Po 2.000 zł. Nr.: 4021 14039 22081 30333 30726 31501 39789 40026 53481 53987 61891 68233 68707 71245 72329 868286 110741 121835 125387 125905 131052 138324 159686

Po 1.000 zł. Nr.: 3634 5738 7518 8423 8985 9589 20756 21379 24280 24587 25710 30319 31736 32363 47229 50794 51048 53655 58931 68322 71347 83025 85208 88118 95172 96709 102307 108003 131552 150358 152000 158431.

WYGRANE PO 250 ZŁOTYCH.

180 279 357 72 916 1169 220 402 503 39 642 2279 304 87 473 529 657 69 811 3140 203 429 53 662 825 4207 26 632 700 853 5269 386 462 510 676 809 10 6057 356 638 70 871 7230 442 501 30 624 795 8034 205 26 318 819 67 9010 164 237 78 365 534 704 10024 61 144 252 509 13 99 607 859 11030 70 460 718 12022 165 228 66 548 623 762 887 13150 252 681 940 14103 41 249 94 16724 823 985 17057 85 724 18140 202 454 527 756 69 937 97 19014 386 446 72 78 515 68 604 57 733 892 20501 614 978 21441 963 22291 440 560 612 708 815 23216 718 766 77 24167 586 689 701 34 917.

25129 254 484 45 562 737 26097 688 815 27031 159 438 567 764 28088 291 726 70 29012 152 625 77 719 30070 79 241 665 707 98 911 93 31019 122 96 399 839 32168 70 485 915 33461 645 75 92 34654 796 847 35194 321 58 497 36036 154 352 561 37023 38368 651 752 910 82 39023 84 217 28 715 81 913 61 40457 609 28 41328 81 847 42177 804 43101 213 809 27 64 44378 654 859 45087 368 962 81 46429 557 716 35 986 47045 159 60 258 510 48043 178 256 349 532 49120 331 495 894 50086 239 428 48 511 84 584 51012 190 449 710 91 800 30 52102 698 855 52455 586 614 712 39 859 54048 544 928 35 55379 594 672 97 778 56403 896 5742 551 796 830 39 58193 94 247 413 992 59690 768 60327 417 43 609 923 914 61183 328 77 575 908 62143 361 469 531 603 922 63050 83 280 580 957 64270 715 55 917 65044 247 916 66088 426 771 67036 39 42 69 239 41 698 672 931 68258 493 659 997 69190 270 430 70 179 743 68 83 97 833 937 71216 363 751 60 818 29 79 72282 89 563 681 782 828 73084 70 143 67 313 544 632 65 852 67 74282 574 762 77 841.

75159 241 409 65 930 76082 316 512 633 744 973 77207 431 640 880 967 78111 780 84 817 21 71 960 79125 304 410 585 80047 171 89 261 320 70 528 602 856 96 81586 82326 401 573 747 50 83694 738 58 871 84210 311 26 85 334 577 978 86239 735 801 87132 292 362 530 623 67 709 97 88222 323 803 89706 9 869 935 90029 624 80 313 91356 471 642 746 92030 370 93322 39 497 99 577 94012 529 674 715 901 95111 292 545 96077 312 53 400 683 725 52 97289 470 516 98401 48 691 796 99010 441 667 96 763 807.

100257 537 924 09 101025 56 70 246 438 677 735 102259 103188 2[illegible] 587 652 967 85 104514 98 699 774 911 105156 71 106246 679 751 64 87 901 107288 680 715 867 108448 576 058 785 840 915 109194 208 390 518 971 110313 622 111091 162 454 898 112102 90 223 97 676 783 113156 654 845 114032 40 111 520 944 116000 14 569 856 80 976 116451 678 730 117122 26 31 41 118257 322 478 571 76 717 119029 140 509 120175 82 374 403 936 39 121172 238 459 531 810 122103 360 647 58 123041 283 124032 148 442.

125030 596 733 851 87 126292 346 483 615 862 924 127275 480 575 743 836 79 84 128182 267 471 598 64 129593 130189 527 770 132341 411 54 541 688 132948 143032 119 414 510 784 800 57 134057 265 93 403 557 605 51 82 135041 178 153 471 78 886 994 136361 543 648 89 790 68 1379693 986 138067 301 13 806 27 921 139535 57 663 140436 742 999 141546 822 142309 143071 245 434 996 144016 162 693 716 910 145329 60 550 919 72 146036 79 115 95 226 406 661 713 915 63 147265 338 518 840 97 148114 35 568 149007 311 629 957 75 150063 136 374 493 505 718 944 151014 247 359 432 700 152280 325 567 657 964 153100 263 81 333 930 847 939 154177 350 466 621 716 28 839 155355 697 156832 157001 134 65 72 221 358 549 60 639 891 158351 663 25 975 159255 505 92.

KRONIKA KRAKOWSKA

Plan zatrudnienia bezrobotnych

w województwie krakowskim

Pod przewodnictwem p. wojewody krakowskiego, dr. J. Tymińskiego, odbyła się konferencja w sprawie zatrudnienia bezrobotnych w bieżącym roku na terenie województwa krakowskiego.

Na konferencji tej stwierdzono specjalnie ciężki stan rynku pracy w roku bież. i zadecydowano dokonać przeniesień bezrobotnych z powiatów o dużym nasileniu bezrobocia na roboty publiczne prowadzone w powiatach, gdzie występuje nadwyżka wolnych miejsc pracy. Przeniesienia na teren woj. krakowskiego nastąpią z terenu pow. zachodnich o dużym nasileniu bezrobocia przede wszystkim do pow. wschodnich, zbliżonych lub objętych Centralnym Okręgiem Przemysłowym.

Zgodnie z planem zatrudnienia w woj. krakowskim przewidziane jest przeniesienie z terenu miasta Krakowa 750 bezrobotnych, a mianowicie: **400 do robót przy regulacji Wisły w Sandomierzu, oraz 350 do robót przy budowie drogi Nr. 13 w Chabówce.**

Warunki pracy przy robotach regulacyjnych Wisły w Sandomierzu przedstawiają się następująco: stawka dzienna zł. 2.70 oraz bezpłatne zakwaterowanie. Kierownictwo stara się o przygotowanie kuchni, która by wydawała robotnikom całodzienne utrzymanie za pewną opłatą. Transporty odjadą: 16.5 — 50 ludzi, 17.5 — 50 ludzi, 1.6 — 100 i 20.6 — 140 ludzi.

Warunki pracy przy przebudowie drogi Nr. 13 w Chabówce: dzienna stawka płacy dla żonatych — zł. 2.70, dla kawalerów — zł. 2.40. Zakwaterowanie bezpłatne w barakach; ci którzy nie znajdą zakwaterowania w barakach — otrzymują dodatek kwaterunkowy w wysokości do 10 proc. dziennej stawki płac. Na miejscu kuchnia, wydająca całodzienne utrzymanie w racjach wojskowych, za potrąceniem 0.50 gr. ze stawki płac. Transporty po 50 ludzi odjadą dnia: 23.5, 24.5, 25.5, 27.5, 28.5, 30.5 i 31.5.

Obłuda

Niedawno w „IKC." ukazała się notatka pod tytułem „Kraków bez pieczywa w poniedziałek rano", w której to notatce był atak na Inspektorat Pracy w Krakowie, że przez swoje zarządzenie pozbawia świeżego pieczywa dzieci szkolne i biura. To nieprawda, że cech piekarzy chrześcijańskich proponował, aby spoczynek niedzielny dla pracowników piekarskich wyznaczyć tak, jak było stosowane od lat, a Inspektor Pracy stanął na stanowisku formalnym — i nakazał bezwzględne stosowanie spoczynku niedzielnego od godziny 12-ej w sobotę do 12-ej w niedzielę.

Prawda objektywna wygląda tak, że cech chrześcijański w Krakowie zwrócił się z pismem do Inspektora Pracy 38-go obwodu z dn. 3.XII 1937 r., żądając, **by bezwzględnie przestrzegano spoczynku niedzielnego od godz. 12-ej w sobotę do 12-ej w niedzielę** i powołał się przy tym na swoich pracowników, swoje rodziny i siebie. Dnia 12-go marca chrześcijański cech piekarzy powtórnie przesłał pismo do Inspektora Pracy z żądaniem, by ustawa o spoczynku niedzielnym była przestrzegana w całej rozciągłości i w piśmie tym zacytował notatkę z „IKC." z dnia 12 marca b. r. Nr. 71, gdzie „IKC" podał orzeczenie Sądu Najwyższego, które brzmi:

> przepisy, zakazujące pracy w niedzielę, nie mają na celu ochrony najemnych pracowników przed możliwym zmuszaniem ich do pracy ponad ustaloną normę, lub przed jakimkolwiek innym wyzyskiem ze strony pracodawców, lecz idzie o podniesienie powagi dni świątecznych przez wstrzymanie wszelkiej, nieuzasadnionej wyższymi względami, pracy w przemyśle i handlu. Skoro oskarżony wypiekał w piekarni pieczywo, tym samym dopuścił się wykroczenia ściganego przez art. 18 ustawy z 1919 r., niezależnie od tego, że nie było zatrudnienia pracowników najemnych w piekarni, a sam oskarżony był członkiem rodziny właściciela piekarni.

O takim kategorycznym stanowisku chrześcijańskiego cechu piekarzy Inspektora Pracy zawiadomił Sekr. Okręgowy Związku Spożywczego, stwierdzając, że cała struktura pracy w piekarstwie będzie musiała ulec zmianie.

Przeciwko temu żądaniu chrześcijańskiego cechu założyliśmy protest, przesyłając pismo do Inspektoratu Pracy, bo uważaliśmy że żądanie cechu nie było podyktowane troską o uszanowanie niedzieli, lecz że był to przejaw walki antysemickiej, mającej na celu uniemożliwienie wypieku żydowskim pracodawcom.

W całej Polsce w piekarstwie stan jest taki, że praca w niedzielę rozpoczyna się o godz. 18-ej; w Krakowie też tak było — i było to tolerowane przez władze.

Aby wykazać obłudę właścicieli piekarń, podajemy do wiadomości, że dnia 28.III został podpisany protokół w Inspektoracie Pracy przez chrześcijański cech piekarzy razem z cechem żydowskim, w którym to protokóle zgodzono się na spoczynek niedzielny od 24-ej do 24-ej. Za cech chrześcijański podpisali pp. Kozłowski, Woźniak, Magiera, czyli własnymi podpisami przyznali całkowity spoczynek niedzielny według ich własnych żądań, a w dniu 31 marca chrześcijański cech przysłał pismo do Inspektoratu Pracy z zawiadomieniem, że nadzwyczajne zebranie mistrzów piekarskich zatwierdziło podpisany protokół. W „Dzwonie Niedzielnym" z dnia 24 kwietnia również podane było, że chrześcijański cech piekarzy na nadzwyczajnym zebraniu postanowił domagać się w stanowczy sposób od władz położenia kresu jaskrawym wypadkom łamania ustawy o spoczynku niedzielnym i świątecznym przez piekarzy żydowskich.

Ale kłamstwa i obłuda demaskują się same. Panom tym chodziło tylko o własny interes, spoczynek niedzielny wysuwali tylko jako pretekst.

Po definitywnym załatwieniu tej sprawy, napisał cech chrześcijański pismo do Inspektoratu Pracy (z dnia 1.IV b. r.) ażeby narazie wstrzymać wykonanie podpisanego protokółu o spoczynku niedzielnym do 23.IV; no, bo w tym czasie był największy ruch w piekarstwie, chcieli więc jak najwięcej zarobić i wcale się wówczas nie martwili, że spoczynek niedzielny nie był szanowany.

Jeszcze raz udowodnił chrześcijański cech piekarzy, co warte są takie frazesy. Niechże ci ludzie mają odwagę powiedzieć, że nie chodzi im o uszanowanie niedzieli, tylko o walkę z żydowskimi piekarniami, na której to walce cierpią tylko robotnicy. A po tym, gdy przekonali się, że to uderzy w ich kieszeń, bo nie będą mogli, jak przed tym, pracować po 7 dni w tygodniu, to w nieprzyzwoity sposób napadli na Inspektora Pracy.

Rozczulacie się nad robotnikami, że nie mają spoczynku niedzielnego. Jeżeli jesteście uczciwi, to nie wyzyskujcie ich, nie zmuszajcie do pracy po 10 i 12 godzin dziennie, co jest sprzeczne z ustawą. Świadomi robotnicy wiedzą, co są warte wasze słowa w obronie spoczynku niedzielnego.

St. Cekiera.

Historie dnia

WYPADEK PRZY BUDOWIE

Z rusztowania przy szpitalu OO. Bonifratów spadli dwaj robotnicy: Józef Świat (lat 31) doznał wstrząsu mózgu, Witold Szydłowski (lat 19) — ogólnych obrażeń.

NA GORĄCYM UCZYNKU.

Anatol Piwowarski, stolarz, bez zajęcia i stałego miejsca zamieszkania, zatrzymany został za usiłowaną kradzież pieniędzy ze skarbonki w kościele OO. Bernardynów przy ul. Bernardyńskiej.

Strajk demonstracyjny ceglarzy

Wyrzucenie strajkujących z cegielni miejskiej, dzierżawionej przez niejakiego Guzika, wywołało żywiołowy odruch wśród ceglarzy. W cegielniach krakowskich strajkowało blisko 1000 robotników. Cegielnia Friedmana i fabryka szczotek w Wieliczce strajkowały na znak protestu przez dwa dni.

Czekamy na śledztwo przeciw tym, którzy wbrew słuszności usunęli robotników.

Z ruchu kolejarskiego

W domu ZZK. przy ul. Warszawskiej 17, odbyło się ogólne zebranie pracowników działu ruchowego i handlowego, pod przewodnictwem prezesa Koła, tow. Czekańskiego. Sprawozdanie ze Zjazdów Okręgowego i Krajowego Ruchowców złożył tow. Fussek, wice-przewodniczący Centralnej Sekcji Ekspl. po czym w uzupełnieniu sprawozdań przemawiali tow. tow. Małysiak, Sikora i Torba.

Referaty na temat obecnego położenia pracowników kolejowych, a szczególnie pracowników działu ruchowego i handlowego, wygłosili tow. tow. Czekański i Fussek, poczym w ożywionej dyskusji zebrani omówili postulaty służby eksploatacyjnej, domagając się realizacji uchwalonych na zjazdach żądań, a szczególnie sprawiedliwego przyznania dodatku funkcyjnego, przy którym pominięto pracowników, a mianowicie przetokowych, telegrafistów i magazynierów. Zebrani stwierdzili, że dodatek ten właściwie nie jest żadną pomocą, nawet dla tych którzy by mieli do niego prawo, bowiem wypłacany jest tylko tym pracownikom, którzy nie pobierają dodatku wyrównawczego na rodzinę.

W tym stanie rzeczy zaledwie mała ilość pracowników (po 1 %) korzysta z tego dodatku; natomiast pozostali — tak jak byli w ciężkich warunkach, tak w nich pozostali. Okazuje się, że łatwo jest robić nadzieje i obiecanki znękanym pracownikom, ale trudniej jest zobowiązań tych dotrzymać.

Zebrani pracownicy stwierdzają, że warunki ich pracy nie tylko nie uległy żadnej poprawie, ale pogorszyły się znacznie w ostatnich latach, to też domagają się w dalszym ciągu załatwienia swych słusznych żądań.

Odbyło się zebranie pracowników działu drogowego, na którym sprawozdanie ze zjazdów Okręgowego i Krajowego drogowców złożył tow. Zaleński, członek Centr. Sekcji drogowej. W uzupełnieniu sprawozdania przemawiał tow. Mozgała.

Referat o położeniu pracowników drogowych wygłosił tow. Czekański, po czym zebrani w dyskusji dali wyraz swemu niezadowoleniu z ciężkich warunków pracy, w jakich są robotnicy drogowi znajdują. Stwierdzając, że najgorzej traktowaną grupą są drogowcy, zebrani postanowili domagać się realizacji wysuniętych i przez ogół drogowców uchwalonych postulatów.

Zebrani postanowili pracować nad zorganizowaniem wszystkich pracowników w szeregach ZZK., uważając, że jedynie ta organizacja broni spraw pracowników kolejowych, oraz wyrazili organom związkowym swe zaufanie.

Życie robotnicze

Okręgowy Komitet Robotniczy P. P. S. im. I. Daszyńskiego Kraków - miasto odbędzie posiedzenie we wtorek 17 b. m. o godz. 6.30 wiecz., w lokalu przy Al. Krasińskiego l. 16.

Doroczne Walne Zebranie

członków **Zw. Zawodowego Rob. Przem. Odzieżowego w Polsce, Oddział I w Krakowie**, odbędzie się w niedzielę, dnia 29 maja 1938 r. o godz. 10-ej przed poł. w sali Domu Górników.

W razie nie przybycia statutem przewidzianej ilości członków, drugie zebranie odbędzie się o godz. 11-tej tego samego dnia, bez względu na ilość obecnych.

Wstęp na Walne Zebranie mają tylko członkowie Związku, za okazaniem legitymacji członkowskiej.

Zarząd Oddziału.

Wycieczka T.U.R. do Kielc

TUR w Krakowie urządza w niedzielę dn. 22 bm. wycieczkę do Kielc pod hasłem: **„Zobacz dorobek Społem".**

W programie zwiedzenie fabryk i zakładów wytwórczych „Społem" oraz Kielc.

Wyjazd w niedzielę dn. 22 bm. o godz. 6 rano. Powrót około g. 10-ej wieczorem.

Koszty wycieczki zł. 3.50. Zgłoszenia przyjmuje w godz. popołud. od 5—7 Sekret. TUR, ul. Sławkowska 12 i Administracja „Naprzodu", ul. Tomasza 11a.

Kary na restauratorów krakowskich

W ubiegłym tygodniu władze administracyjne przeprowadziły kontrolę czystości w wielu zakładach w Krakowie. W wyniku kontroli sąd starościński ukarał grzywnami od 100 — 200 złotych — 2 fryzjerów, 1 właściciela wędliniarni i 9 właścicieli zakładów gastronomicznych (w tym jednego lokalu pierwszorzędnego).

Równocześnie ukarano za nieuporządkowanie strychów 21 właścicieli realności grzywnami od 5 — 30 złotych.

Uniewinnienie

W sądzie krakowskim toczył się przez 3 dni proces przeciw 12 osobom, oskarżonym o okradanie przesyłek kolejowych w magazynach Urzędu Celnego w Krakowie. Na ławie oskarżonych zasiadło 9 funkcjonariuszy kolejowych i 3 kupców.

Proces zakończył się wyrokiem uniewinniającym wszystkich oskarżonych.

Dożywotnie więzienie za zabójstwo szwagra

Sąd Okręgowy w Kielcach, na sesji wyjazdowej w Miechowie, skazał Aleksandra Dynura z Zielenic pow. miechowskiego na dożywotnie więzienie z pozbawieniem praw obywatelskich na zawsze za zabójstwo szwagra, Józefa Wawrzenia ze Smoniowic.

Według przewodu sądowego, Dynur zastrzelił swego szwagra z zemsty na tle nieporozumień majątkowych. Przed tym usiłował on nakłonić do zabicia szwagra pewnego osobnika ze Słomnik za wynagrodzeniem pieniężnym.

Z miasta

ZAMKNIĘCIE UL. WADOWICKIEJ.

Z powodu budowy kanału na ul. Wadowickiej Dz. XXII, zamknięto z dniem 16 bm. dla ruchu kołowego część tej ulicy, zaś objazd kieruje się przez ul. Rydlówkę i Aleję Skrzyneckiego tam i z powrotem.

CHOROBY ZAKAŹNE

W Wydziale Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w Krakowie zgłoszono od dnia 8.V do dnia 14.V 1938 r. następujące choroby zakaźne: błonica 5, płonica 8, odra 48, nagminne zapalenie przyusznicy 5, krztusiec 6, róża 2.

Dyżury lekarzy

DNIA 17 MAJA — NOC.

Desser A. — Dietla 44, tel. 159-51.
Herzshaft S. — Floriańska 47, telefon 168-69.
Horowitz M. — Jasna 7.
Stein E. — Dietla 57, tel. 143-30.

Klub „siedmiu" szukał szczęścia

w kilku miejscach

W ubiegłą środę aresztowany został Zenon Pytel za wymuszenie. Jak wiadomo, Pytel wysłał do żony rektora Szyszki Bohusza list, w którym żądał w imieniu „Klubu siedmiu" przysłania przez służącą na oznaczone miejsce kwoty 200 zł. Szantażystę spotkała jednak niemiła niespodzianka, gdyż w chwili, gdy przyszedł na oznaczone miejsce po odbiór pieniędzy, został aresztowany.

Obecnie okazuje się, że Pytel szukał szczęścia w paru miejscach. W środę, 11 maja rano wrzucono list do puszki mieszkania p. Kamilii Bossowskiej przy Rynku Głównym 7. Wracająca z zakupów służąca zauważyła, że list wrzucił jakiś mężczyzna w jasnym płaszczu. W liście członek „Klubu siedmiu" wzywał, aby p. Bossowska przysłała za pośrednictwem służącej o godz. 9 na oznaczone miejsce „głupie" 150 zł., w przeciwnym razie może już zanieść na Mszę św. za swoją duszę.

P. Bossowska posłała list swemu synowi Janowi, profesorowi Uniwersytetu Poznańskiego. Prof. Bossowski przesłał list adwokatowi Stuhrowi, który w sobotę złożył list w wydziale śledczym.

Repertuar

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Wtorek, 17.V: „Pani majstrowa".

„MARIELLA", sztuka Keith Winter'a, będzie najbliższą premierą teatru im. J. Słowackiego. W roli tytułowej wystąpi Zofia Jaroszewska, w innych: R. Pawłowska, Klońska, Modzelewski, Fabisiak, Kaliszewski. Próby odbywają się od dłuższego czasu pod kierunkiem reż. J. Karbowskiego.

Radio krakowskie

WTOREK, 17 maja 1938 r.

11.40 M. Balakirew: Tamara, poemat symfoniczny (ork. symf. paryska) (płyty). 13.45 Pogadanka: „Ogródki szkolne" w opr. Insp. Eugeniusza Fręczka. 14.45 Wiad. bieżące. 14.50 Pieśni majowe z Wieży Mariackiej. 15.05 „Czy wiecie, że..." w opr. dr. Jana Reguły. 15.25 Lokalne wiad. gospod. 18.10 Lokalne wiad. sport. 18.15 Trio Emila Filipowskiego. Wyk. Emil Filipowski (skrz.), J. Weinman (wiol.), Włodzimierz Ornicki (fortepian). 18.55 Program. 23.00 Muzyka lekka w wyk. ork. Etty i Chóru Dana (płyty).

ŚRODA, dnia 18 maja.

11.45 H. Berlioz: Korsarz — uwertura — płyty. 13.45 Koncert rozrywkowy — płyty. 14.45 Wiad. bieżące. 14.50 Pieśni majowe z Wieży Mariackiej. 15.00 Yehudi Menuhin gra... — płyty. 15.25 Lokalne wiad. gospod. 18.10 Lokalne wiad. sportowe. 18.15 Krakowski dziennik sportowy. 18.20 „Operacja", scenariusz faktów Janusza Meissnera. 18.50 Sprawy społeczne w opr. red. Władysława Wasilewskiego. 18.55 Program. 19.50 Tr. fragm. meczu piłkarskiego „Wolwerhampton Wanderes London — Reprezentacja Śląska (z Katowic). 20.10 Nasze pieśni w wyk. Julii Inickiej — sopr. i Wacława Gejgera — akomp. 20.30 Zagadnienia. 23.00 Płyta za płytą... muzyka taneczna.

Kina

ADRIA: „Życie ulicy" i „Na krawędzi życia".

ATLANTIC: „Ostatni pociąg z oblężonego miasta" i „Kid Galahad".

BAGATELA: „Ostatni akord" i „Folies Bergere".

KINO MUZEUM: „Romeo i Julia".

DOM ŻOŁNIERZA: „Ich stu i ona jedna".

PROMIEŃ: „Ubóstwiana" (Marta Eggerth, Fritz Dongen)

ŚWIT: „Tygrys z Esznapuru".

STELLA: „Robert i Gloria" i „Walka o złote pola".

UCIECHA: „Zbłądziłam".

WANDA: „Zawiniłam".

Radio śląskie

WTOREK, 17 maja 1938 r.

11.40 Ryszard Strauss: Fragmenty z suity „Mieszczanin-szlachcicem" z muz. do komedii Moliera — płyty. 13.00 Koncert życzeń. 13.15 Rozmaitości — płyty 14.25 Wiad. bież. 14.35 Muzyka lekka — płyty. 18.10 Wiad. sport. 18.15 Radio do słuchaczy. 18.25 Muzyka lekka — płyty. 18.45 Pogadanka Śląskiego Związku Kółek Rolniczych w oprac. dyr. Eugeniusza Horaka. 18.55 Program. 23.00 Muzyka lekka i taneczna — płyty.

ŚRODA, dnia 18 maja.

11.45 Hektor Berlioz: Korsarz — uwertura — płyty. 13.00 Koncert życzeń. 13.15 Chór Dana i różne orkiestry — płyty. 14.15 Poradnik sport. dla robotników przemysłu ciężkiego. 14.25 Wiad. bieżące. 14.33 Wiad. giełdowe. 14.35 Ryszard Tauber śpiewa — płyty. 18.10 Wiad. sport. 18.15 Usuwajmy zakłócenia w odbiorze radiowym — pog. inż. Olgierda Chełmickiego. 18.25 „Kukiełki śląskie": „Na majówce" — tekst i reżyseria Heleny Tymienieckiej. Wyk. Zespół dziecięcy Rozgłośni Katowickiej. 18.45 Z życia gosp. Śląska — Możliwości nauki rzemiosła w szkołach — pog. Edmunda Bernharda. 18.55 — Program 19.50 Tr. fragm. meczu piłkarskiego „Wolwerhampton Wanderes London — Reprezentacja Śląska. 20.10 Zagłębie Dąbrowskie ma głos...: a) Ludzie zbierają odpadki... — pog. Kazimierza Olszewskiego, b) Co słychać w Województwie Kieleckim? — kronika. 20.25 Uwertury i fantazje — płyty. 23.00 Pół godziny najładniejszych tang argentyńskich — płyty.

Z muzyki

Józef Hofman

jest zbyt sławnym, zbyt wielkim artystą, by pozwolić sobie na krytykę jego sztuki w zwykłym tego słowa znaczeniu. Pocóż zresztą na nowo stwierdzać, oddawna wiadome, a w świecie muzycznym powszechne fakty, jak to, że Hoffman zdobył szczyty techniki instrumentalnej, że jego biegłość palcowa sięga granic ułudy, a lekkość i bravura w traktowaniu instrumentu nie mają prawie równych.

Więc zamiast recenzji — garść wrażeń. Trudno je niezmiernie sformułować, gdyż gra Hoffmana budzi dziwny konglomerat uczuć. W przeżyciu emocjonalne wdziera się nieustannie obcy ton czysto racjonalistycznego podziwu nad technicznym wirtuozostwem, które niestety nie zawsze jest samym środkiem, ale często i celem. Dlatego może Sonata Waldsteinowska Beethovena, odegrana zresztą z niezrównaną maestrią — nie stała się wyrazem romantycznego patosu i głębokiej uczuciowości właściwej Beethovenowi, dlatego Chopin nie wzruszył tak do głębi, jakby to mógł i powinno było być.

Wydaje się poprostu, jakgdyby wszystkie wspaniałe zalety, wszystkie dobrze zespolone formalne mistrzowskiej gry Hoffmana zaciążyły i zniszczyły jego bezpośredni, uczuciowy stosunek do muzyki, jakby niezrównany mechanizm jego umiejętności przerodził się w mechanizację a obawa przed afektacją — w obawę przed... afektem.

„ECHO".

Tegoroczny koncert naszego cenionego zespołu śpiewaczego poświęcony był w zupełności kompozytorom krakowskim. A więc obok nazwisk o ustalonej już sławie, jak Jachimecki, Lipski, Świerzyński i Walewski — „młody Kraków", — przy czym ilość nazwisk przedstawia się naprawdę imponująco: Markiewiczowa, Borzędowski, Drobner, Gaczek, Geiger, Mantel i Ormicki. Wszyscy ci młodzi kompozytorzy zaprezentowali pieśni o kantylenie płynnej, nastrojach naogół lirycznych, harmonizacji staranniej, niekiedy, jak np. u Mantla i Drobnera pomysłowej — świadczące o poważnej i owocnej pracy. Solistka koncertu p. Maria Bieńkowska spotkała się w podzięce za piękny śpiew z dużym aplauzem publiczności. Dyrygował i zorganizował ten interesujący wieczór niestrudzony dyr. Walek - Walewski, znakomity kompozytor i świetny znawca muzyki chóralnej.

J. S.

Ogłoszenia drobne

Redaktor odpowiedzialny: JERZY CESARSKI.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo - Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.